

Nepriklausoma LIETUVIA

Independent Lithuania

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania. For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by Lithuanian League of Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

Nr. 28 (171) KAINA 10 c.

MONTREAL, 1950 m. LIEPOS - JULY 13 d.

PRICE 10 c. X METAL

MASKVA KAPITULIUOS PRIEŠ JUNGTTINES TAUTAS?

Stalinui Hitlerio planas nepasisekė. Korejos komunistai bus sumušti.

Nenuostabu, kad visos žmonijos dėmesys jau daugiau kaip dvi savaites nukreiptas į karą Korejoje. Karas didėle nelaimė, kurios niekas nenori ir tikrai vieni komunistai nenuostojamai kariauja ir kūrsto naujus karus. Todėl visa žmonija ir žūri, kas bus toliau: ar komunistų pradėtas Korejos karas joje ir pasibaigs, ar tas karas išsiplys į Trečiąjį Pasaulinį karą? Tas

klausimas ligšiol tebėra neišspręstas.

Gaudomį faktai, daromį įvykių sugretinimai ir bandomos išvados, kurios ligšiol, deja, tebėra netikros.

Štai faktai:

Karas Korejoje yra tokioje padėtyje, kad komunistai dar tebecina pirmyn. Ligšiol Jungtinių Tautų organizacija, kuri nebuvo pasiruošusi ir skubiai negali susijungti, negalėjo patiekti stipresnės jėgų koncentracijos, kuri aiškiai ir tvirtai pastotų užpuolikams kelius.

Laikraščio išleidimo dieną padėtis Korejos frontuose buvo šį:

Komunistai turį užėmę jau trečdali pietines Korejos. Frontas eina maždaug šia linija (iš vakarų į rytus): Chonan, Chin chon, Chongju, Tanyang, Uth chin rytuose. Tačiau komunistai frontą buvo pralaužę dviem kryptim: vėdaus lyguma, paliai rytinius kalnus Teagu kryptimi ir vakaruose pro Chonan, kryptimi upės Kum, kuri iš rytų teka į Geltonąją jūrą.

Tačiau yra tas jau atsiekta, kad

Jungtinių Tautų jėgos jau vjespatauja ore ir jūrose.

Orinės jėgos jau sugebejo labai daug nuveikti: subombardavo komunistų sostinę Pyangyangą su daugybe sandėlių, kurie, kaip rusai tikėjosi bus saugūs nuo „miegančios demokratijos“.

Stipriai subombarduoti keliai, tiltai ir daugelis susisieki mo priemonių. Todėl komunistų susisiekimas su frontu yra labai apsunkintas.

JT jėgos, ypač bombonesiai, sunaikino labai daug rusiškų tankų ir kerta komunistų frontus. Nors Maskva komunistams

duoda labai daug lėktuvų, bet tai nepadaro jungtims JT oro jėgoms jokio pasipriešinimo. Galima teigti, kad

beveik viena avia komunistus naikina ir sachoja.

Aviacija palaiko jūrų laivų ir sausumos kariuomenės veiksmus ir nedavė. Juk vienas batalionas, kurį pasijuntė ir frontą JAV, prieš keletą komunistinių divizijų nieko nerieškia.

Komunistai (tikrai Maskva), kaip teigia karo komentatoriai, nesitikejo, kad taip bus pasipriešinta. Bet pasirodė, kad Stalinui Hitlerio

savo vyriausybės įgaliojimo. Dabar jau yra aišku, kad ir Indija ir Egiptas

Saugumo Tarybos be jokių rezervų palaike rezoliucija.

Ne tik tai palaike, bet reikalaui būtinai agresorių sudrausti, kas jis bebūtų.

Dėl to viso Maskvai susidare keblį padėtis. Visai žmoniškai svarbu būtų žinoti, kagi dabar darys Maskva, visų šių smurtų ir samokslų organizatorė?

Paskutinė tarptautinė būtis yra tokia, kad

Maskva tuo tarpu kapituluoja...

Žinoma, tai dar nėra tikra. Ji, tikrai bus pasakyta, dabar kombinuoja. Satelituose—rytinėje Vokietijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje ir tt. renka „savanorius“ tarptautinei brigadai. Iš Berlyno pranešama, kad ten „liaudies policijos“ daliniai siunčiami komunistams į pagalbą. Pranešama apie didelį komunistinės Kinijos jėgų sutelkimą prieš Korėją Mandžūrijoje. Kalbama apie 200 tūkstančių karių pėtiną. Pradėti bauginimai Vokietijos, kurioj Maskvos samokslininkai ruošia irgi „vidaus karą“, ir tt. Žodžiu, už mačią daug. Bet...

Yra žinių, kad Gromyka (aišku—ješmininkas) pasiprašęs į užsienį reikalų ministeriją JAV atstovą Kelly.

Maskva siūlantį taiką. Bet kam?

Dabar reikia jau kalbėtis su Jungtinėmis Tautomis, su seniajai Stalną lankiusiu Trygve Lje, kuris dabar jau oficialiai veda karą su užpuolikais. Nes JT nutarė šį karą vesti po Jungtinių Tautų vėliava ir įgalioja gen. Mac Arthurą būti vyriausiuoju JT karo jėgų vadu.

O čia jau septynios valstybės aktyviai įsijungė į karo veiksmus: JAV, DB, Kanada, Australija, Naujoji Zelandija, Olandija ir Prancūzija. Kitos 43 valstybės jau pasižadėjo ir laukia JT iškamų. Padėtis labai rimta. Ir Maskva tikrai susirūpinusi. Ypač, kad pradėta kalbėti ir apie panaudojimą atominės bombos, kurių šiaurinės Korejos „premjerai“ Kim-Il-Sung neturi. Maskvai reiktu jau išeiti iš užkulisių, jeigu norėtų „paskolinti“.

Ne tik tai komunistai, bet ir kiekvienas agresorius bus sutramdytas, —

tvirtai ir aiškiai sako JAV karo komentatoriai. Ir tame pasakyme daug ryžto, kurio negalima neįvertinti.

Tokje yra faktai.

Šiandien nesvarbu, ar komunistai sulaukė, ar eina pirmyn. Jie dar gali eiti pirmyn, bet tas neišgelbės jų nuo žlugimo artimoje ateityje, jeigu Maskva oficialiai neįsikiš. O kol kas Maskva viską bando suvesti į mažą vjetinį susidūrimą, į „Korejos vidaus reikalą“, kuris tačiau visu drastiškumu atidengia komunistų begėdišką melą apie taiką.

Tegul nei tai būtų vien Korejos vidaus reikalas, tai

kodėl Maskva nedaro žygių karui sulaukyti ir jį baigti?

Juk vidaus karas taip pat karas, ir jame taip pat žudomų žmonių tais pačiais ginklais, kaip ir kituose karuose? Su prantama, kodėl Maskva atsiskė prisidėti prie Korejos ka-

ro likvidavimo: ji jį pakūrė, tai kaipgi ji gali tiems, kuriuos pati pasijuntė į karą, sakyti: lūaukites ir sulaukykite broliudiską karą. Ji tą karą teisinga ir palaike. Juk tos „tarptautinės brigados“ taigi Maskvos padaras. Tokia yra Maskvos „taikos ofensyva“.

Karas vyksta. Jis, tiesa, „lokalizuotas“ kol kas pačios Maskvos kapituliavimo faktų. Bet karo įvykiai toli gražu nei-

na siauryn. Išlejuds veina atvira karo ilti, jau atsiveria ir visi agresijos nasrai.

Neramu ne vienoje Korejoje, —

neramu ir Turkijos, ir Bulgarijos, ir Irano, ir Kinijos pasieniais.

O daugely vjetų, kaip Indonezijoje, Indokinijoje, neramu ir viduje, nes Maskvos penktoji kolona, kaip maskvinės im-

perjalizmo mašinos krumpilai, veikia. Taigi, dabar tenka Maskvai pasirinkti: arba kapituluoti ne tik tai Korejoje, bet ir daugely vjetų, arba atverti visus „taikos ofensyvos“ nasrus. Viskas dabar pareina nuo Maskvos. Ką ji tikrai šiam moentui planuoja, žino tik tai ji viena, nes tik tai jos vienos rankose yra karo bei agresijos planai. (k).

Politinis veidrodis

(Pro naują Newsweek perškopą).

Kaip tik laikui.

Amerikos įsikišimas Korejoje, Formozoje, Indo-Kinijoje ir Filipinuose įvyko kaip tik laiku, kad išgelbėjus šiu Azijos dalių nuslydimą i komunistų stovyklą. Pagal diplomatinius pranešimus, didžiu ma kritiškųjų sričių turėjusios atitekti Maskvai, ir JAV šiam Rusijos diktatui negalėjusios veiksmingai pasipriešinti.

Ant Korejos sąnario.

Kariški žinovai ne kaip jau čia, žiūredami i Korejos pusiasalį, kur JAV daliniai pradeda priešintis komunistų agresijai. Tolimasys Korejos pusiasalis strategiškai yra bloga kovų sritis, kuria rusai lengvai gali pasiekti iš žemyno, o JAV bazės yra surištos tik jūra, kurias aprūpina iš oro. Tačiau gali ateiti metas, kada tikėjimas oru gali būti reikalingas ir kur nors kitur.

Kodėl mes nežinojome?

Staigus raudonųjų puolimas iškėlė viešumon tris JAV žvalgybos silpnumus: 1. Atitinkami pranešimai iš franto nebuvo tinkamai įkainuoti; 2. Sudėtingas žinių perdavimo kelias neleido, kad šios žinios pasiektų laiku aukštusius pareigūnus; 3. Centrinės žvalgybos įstaigos v-kas adm. Hilenkoetter nerodo pakankamai gyvyvumo“ kad nugalėtų šiuos sunkumus.

Koreja—korejiečių problema?

Prabėgusios savaitės Vašingtono baimė buvo, kad kaj kurie Korejos respublikos vyrų sybės nariai galėję perbėgti ar būti pagrobti komunistų ir po to būtų priversti prisijungti prie „vieningo“ korejiečių reikalavimo, kad Amerikos ir kitos užsienio jėgos apleistų kraštą, palikdami Koreją korejiečiams. Mat, pirmomis karo dienomis keli respublikonų nariai buvo dingę, bet dabar jie atsirado ir laukosi tvirtai.

Neramumas Suomijoje.

Netrukus gali pasikeisti Suomijos vyriausybė. Atkakliai galvoje suomiajai yra nepatenkinti dabartinu agrarų ministru pirminku Kokkonenu, dėl jo švelnumo Rusijos atžviigiu. Dabar, pasirašius prekybos su turti su Rusija, opozicijos vadai ieškos progos nušalinti Kokkoneną.

Superka dolerius.

Sovietai Turkijoje meta aukšą, supirkdami amerikoniškus dolerius. Spėjama, kad Kremlius superka žaliukus, kad už juos galėtų slapta įsigyti skubiai reikalingų amerikinių mašinų ir jų atsarginių dalių.

Nenusigręš nuo Korejos.

Prezidentas Trumanas ir jo patarėjai, įsakydami kariškai įsikišti i Korejos reikalą žinojo, kokia mlžiniška rizika jie žaidžia. Jie būtų patenkinti, galėdami sekmingai apginti P. Korejos nepriklausomybę.

Trumafnas tikisi, kad Korejos karas galis būti tik vietinio pobūdžio. Jis su savo štabu apgalvotai elgiasi, kad Korejos karas esąs atskiras incidentas, bet ne pradinis didžiojo karo mūšis.

Tačiau nežūrint šių samprotavimų yra daroma viskas sukurti besiplečiančią karišką krizę. Kariškoms jėgoms yra įsakyta imtis visų galimų atsargos priemonių.

Br. Aušrotas.

LIETUVOS PAJŪRIS — PALANGOS PLIAŽAS NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKAIS.

SOVIETINIO ATOMGRADO PASLAPTYS

„NL“ BENDRADARBIŲ PRANEŠIMAS IŠ BERLYNO

Londono „Daily Telegraph“ pranešė, kad rusai vakarinėje Kinijos provincijoje Hsing-Kjange rengia prieš Indiją ir Pakistaną nukreiptus žemyno ir oro pajėgoms atsparos punktus; taip pat toj pačioj provincijoje rusai pradėję urano rūdos eksploatavimą.

Prezidentui Trumanui 1949 IX. 23. paskelbus žinią, kad Rusija galinti gaminti atomines bombas, pasaulinė spauda susidomėjo šio visa naikinimo ginklo gamybos vietoje. Iki šiol spėjimų suminėti Kaukazas, Uralas, Kazakija ir Bajkalo sritys.

Amerikiečių slaptoji tarnyba tiesioginiai ar netiesioginiai (seismografai, pagavimas ir išnarpaliojimas rusų bevielų telegrafu siunčiamų pareidymų) sužinojusį apie rusų padarytą pažangą atomų tyrinėjime, turimų žinių vjesumon neskelbs.

Ką kalba patys rusai.

Didžiojo Sovietų enciklopedijoje (1936 m., 56 tom., 245—247 psl.) vyriausiais urano šaltiniais nurodoma Tuya Muiun'as ir Tabošar'as (50 km i pietų rytus nuo Taškento), Azijoje.

Sunkiosios pramonės komitatu į pavesdus, 1935 m. Leningrade pasirodė J. Bašilovo įssamus veiklas „Užtiktoji radijoaktyvioji rūda ir jos eksploataavimo problemos“, kuria me patiekti geologinės ekspedicijos, tyrinėjusios Tadžikų „respubliką“ ir Pamjro plotus, pasiekti rezultatai. Tuomet „Sojuz Redmeta“ (sąjunga re-tiesiems metalams) daugiausiai domėjosi mjetose vieto-se apšėiai užtinkamu auksu, si dabru ir voliramu. Tiek 1940 m., dėka karštiligiskio rausmosi, surasti stambūs urano turtai tarp Ošos ir Molotovo bado, i šiaurę ir pietus nuo

Tuya Muiun'o ir palei Samarkandą, žinomą iš 1001 nakties, kur didysis hunų kunigajktis Timuras (apie 1400 m.) rezidavo. Ar šis kraštas, kurio aukštą kultūrą uždengė lekiantis smėlis, jo šių laikų valdovams išspraudė i rankas pasaulio užvaldymui reikalingą turtą — lėka be atsakymo.

Skaldyk ir valgyk.

Svarbiausį urano rūdos turtą yra Uzbekijos (Samarkandas) Kirgizijos (Oša, Tuya, Muiun'as, Molotovobadas) ir Tadžikijos „respublikose“ (pa-skutinėj — Tabošaras), kurijos, paėmus ir Turkmeniją, sudaro vakarinį Turkestaną. Rusai Turkestano vjetoj tarja „Centrinė Azija“; nes tikruoju vardu vadinant žadinama autonomijne idėja, kas komunistams neprijimtina.

Rusų apetitus lengva su-prasti: turtingos rūdos gyslos iš jų valdomo Turkestano te-siasi i Hsing-Kiang'ą.

Lenino ir Stalino vardo kalnai.

Uranas ir thoriumas paskutiniais metais priverstė rusus aukščiau mjetose „respublikose“ viršutinių administracijų pareigūnus pakeisti patikimais asmenimis. Penkmečio plane, kad ir netiesioginiai, galima ižiūrėti, jog Kirgizijos „respublikai“ tenka daugiausia įskasti „negeležinių“ metalų. Ir dar: nors ir oficialiai ne-pasakyla, tačiau žinios sako, kad JAV pasiuntinybei Maskvoj teko patirti, jog atomo baterijos slepiamos—Tur-kestande.

Neperžangiamas aukštumos, Tjanšanio gle-čerjai, Pamjro masyvas („Pasaulio stogas“), saugant Stalino ir Lenino vardo 7500 m. aukščio kalnams, kliudo pa-siekti Tadžikijos ir Kirgizijos pramonę.

Tik sunku su gyventojais. Tų tautų nariai, kaip mahometonys, didžiuojasi sena, tūkstantmetine kultūra, kuri jau klestėjo, kai rusuose dar vėslėjai nesimatė nė mažiausio Vakarų kultūros krislo. Aišku, gyventojai ir rusus žūri kaip i okupantus ir i urano kas-kyklas tik varomį eina.

EISENHOVERIS APIE KARĄ

Gen. Eisenhoweris kalbėjo 45 tūkstančiams skaitytojų apie karą pasakė, kad jis yra neišvengiamas, nes jeigu Jungtinės Tautos nebūtų gynusios komunistų užpuolusios Korejos respublikos, tai pasikartotų istorija Hitlerio, kuris be pasipriešinimo grobė kraštą po krašto.

AUSTRALIJOJE ĮVESTA KARO PRIEVOLĖ

Iš Australijos sostinės Čamberros pranešama, kad Australijos parlamentas priėmė prievolos karo tarnybos įstatymą.

— Izraelio valstybėje sudarytas naujas ministrų kabinetas, kurio prysakyje atsistoj Sarelis, gavęs parlamentą 70 prieš 19.

— Jugoslavija protestuoja, kad Rumunijoje terorizuojami jugoslaviai.

JT šešėliuose.

Pagrindinė priežastis, kodėl JAV taip greitai perdavė Korejos bylą ST yra: Vašingtonas skaičiavo, kad sovietai galbūt panorėtų ateiti i posėdį ir sukludyti ST sprendimą, tačiau rusai negalėję taip greitai veikti, negavė nurodymų iš Maskvos.

Jeigu Korejos karas užsitęstų, tada reikia laukti, kad JT įvyktų prieš nustatytą rugsėjo mėn. terminą.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville LaSalle, Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$4.00 Canada \$4.00
Užsienyje \$4.50 Other Countries \$4.50
Australijoje \$5.00 Australia \$5.00
Skelbimai pagal susitarimą. Paieškojimų kaina \$ 1.00.

Adresų pakeitimai 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

Istorinių įvykių prisiminimai

Sovietiniai okupantai naikina

Lietuvos nepriklausomybę

Rašo J. Kardelis.

Visi i bendrinę organizaciją

LIETUVIŲ REGISTRACIJA NEREIŠKIA STOJIMO
ORGANIZACIJON.

Mums reikia pakartotinai aiškinti, kad, iš vienos pusės, visi tautiečiai galėtų suprasti tikrąją mūsų šiekamosios organizacijos prasmę, esmę ir tikslus; iš antros pusės, kad išsiaiškintų tu lo elemento tyčia daromus klaidinimus, ir, trečia, kad apjungtume bendro tikslo siekiančius tautiečius juo plačiau j uo skaitlingesnį būrį bei juo didžiausią organizaciją, kuri turį vardą Kanados Lietuvių Bendruomenę.

Pirmuoju atveju reikia pasakyti, kad Kanados Lietuvių Bendruomenė, kurios organizavimas prasidėjo jau prieš vi sus metus, turi Didžiuosius Tautos Tikslus: Lietuvių tautos išsilaikymą bei visokeriopą pažangą ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo tikslus.

Siekiant šių tikslų, visi kiti dalykai paliekami šalyje: partiniai, ideologiniai, grupiniai ir kiti. Šie dalykai paliekami toms organizacijoms, kurios turi tų tikslų, ir kurie Kanados Lietuvių Bendruomenės organizacijai nerūpi. Kadangi taip, tai tie, KLB nei pašalinai reikalauja, neturi ir klaidyti. Kanados Lietuvių Bendruomenės org'ja yra nepartinė ir nesrovinė. Todėl visi lietuviai, kurie sutinka su Didžiais Tautos Tikslais, kviečiami dėtis i Kanados Lietuvių Bendruomenę, kuri jū specifinių, jū partinių ar srovinų tikslų neliečia, specifinės veiklos netrukdo ir ta prasme lojali ir tolerantiška. Aiškumo dėl jai reikia dar kartą pabrėžti, kad Kanados Lietuvių Bendruomenė neturi tikslų pačius Didžiuosius ir Bendrinius tikslus. Šia prasme visi lietuviai, kokių jie bebūtų politinių įsitikinimų, kokių bebūtų tikybų bei ideologinių pažiūrų — visi jai yra lygūs. Todėl i Bendruomenę kviečiami visi lietuviai. KLB Bendruomenės tikslas bus geriausias atsiekimas, jeigu visi susijursi ne i dirbsime broliškai visi drauge, juo didžiausiu būriu, didžiausioje organizacijoje.

Šiai organizacijai įgyvendinti yra reikalinga lietuvių registracija arba surašymas. Tai jiau surašymas turi ir kitą tikslą: nustatyti, kiek gi Kanadoje yra lietuvių, apie ką dabar tikėtai spėliojame, viena. Ant ra, surašymas turi ir kitą tikslą: estį visokių reikalų — tai giminės ieško savo giminų, tai kyla turto bei palikimo po mirties klausimai, tai visoki ligos atvejai, kai reikia sužinoti tį ar kitą tautietį ir tt. Ir

Tame pat posėdyje nutarė patvirtinti Val d'Or, P. Q. ir Sault-Ste-Marie, Ont. Apylinkių Lajkinuosius Organizacinius Komitetus ir Frankford, Ont., seniūniją. Kadangi kaip kurios vietovės ligšiol nepareikšė reikalingo veiklumo Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimo prasme, tai nutarta kreiptis i jas ir prašyti įsijungti i bendrąjį visų Kanados lietuvių organizacinį reikalą.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ORGANIZAVIMAS EINA PIRMYN

KLB-LOK pakartotinai kreipiasi i lietuvius tų vietovių, kuriose yra po dvj, trj ir daugiau organizacijų, Apylinkių Lajkinuosius Organizacinius Komitetus sudaryti jš atstovų visų tų organizacijų, kurios sutinka su lietuvių Chartos principais ir kurios pačios nori dalyvauti Kanados Lietuvių Bendruomenės organizacijoje. Tokių atveju i Apylinkės Lajkinąjį Organizacinį Komitetą kiekviena Organizacija siunčia savo atstovus, laikantis lygybės principo. Visos organizacijos tokiu atveju yra lygios, nežiūrint jū skaitlingumo, nes šiuo atveju svarbu ne

šitiems reikalams yra būtinas surašymas ir kartotėka, kad reikalui esant galima būtų rasti tautiečius — gimines, pažįstamus ir tt.

Ir čia reikia vėl pabrėžti, kad surašymas arba registracija visai nereikšima, kad užrašytas asmuo ar šeima jau tuo pačiu būtu įrašyta i kokia nors organizaciją, kaip kaj kas tyčia skleidžia gandus. Ne. Surašymas jš esmės turi tikslą surašymo tikslą ir užsiregistruavę ar užregistruoti asmens lieka tokie pat laisvi ir nepriklausą jokiai organizacijai, kaip ir ligi surašymo.

Tiktai tie lietuviai, kurie norės dalyvauti Kanados Lietuvių Bendruomenėje, galės savo laisva valja, be jokios prievartos arba prievolės jon dėtis ir jai priklausyti. Prievolė gali būti tikrai moralinė: tikras lietuvis, mylis savo tautą ir savo tautai linkis laisvės ir savarankiško gyvenimo, žinoma, dėsies prie tų tikslų siekimo ir įgyvendinimo.

Čia pat galima pastebėti, kad kitos tautos labai palajo savo tautinius santykius, stipriai laikosi savo tautinių bendruomenių, ir Kanados ištatymai tautinį organizuotumą labai vertina ir palajo.

Mums bus geriau ir jš praktiškosios pusės, jeigu mes susijursime i tokį didelę ir galiną organizaciją, kurios balsas dažnu atveju, kaj kils reikalas, paklausys ir valdžijos ir administracijos organai. Nes vienybėje — galybė!

Dar tenka pasakyti, kad Centrinis Lajkinasis Kanados Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas (trumpai: KLB — LOK) jau netrukus paskelbs LB Statutą, pagal kurį vyks organizavimas. Ir beliks tikėtai eiti prie rinkimų.

Tačiau ligšiol toli gražu dar ne visi lietuviai yra atsiliepię, ne visi yra susijorganizavę, ne visi yra įsijungę i Bendruomenės organizavimosi ratą.

Lietuvių yra visoje Kanadoje, net tolimiausiose jės vietose. Tuo tarpu, jšskyrus žymiuosius lietuvių susibūrimus, tikėtai Frankforde susidare senjūnija ir tiktai iš už Edmontono, Port Radjumo, yra atsiliepusi maža lietuvių grupė. O kur dar daugybė vietovių, kur gyvena gana didelės grupės lietuvių? Ko dēls jos nejudą? Todėl visus Tautiečius tenka kviešti i bendrą darbą ir siekti bendrų jū tikslų.

J. Kardelis.

1940 m. liepos 1 dieną e. su prezidento p. J. Paleckio aktu paleistas buvęs seimas ir paminėjta Lietuvos, Latvijos ir Estijos santarvės sutartis. M. Gedvila, Dekanozovo isakytas, pranešė Vatikano atstovui, kad Lietuva nutraukia konkordatą ir reikalauja Popiežiaus atstovą apiešiti Lietuvą.

Didelis nesusipratimas įvyksta pradėjus „sovietinę“ žemės reformą.

Ruošiantis „reformai“, Vilniuje daromas matininkų suvažiavimas, kuriame ištatymą referuoja Žemės ūkio ministro Žemės reformos departamento direktorius St. Elsbergas. Ajskėja: religinių organizacijų žemės nusavinamos; kitiems žemės savininkams žemės paliekama iki 30 hektarų; pavyzdiniams ūkiams — iki 80 ha. Žemė jš savininkų ima ma be atlyginimo.

Liepos 2 d. suvažiavimo aprašymas ir žemės reformos ištatymo projektas pasirodė spaudoje. Radiofonas jš jos duoda visą tai per radiją. Bet... vjdu dienį, vos keljoms valandoms praėjus nuo paskelbimo, radijas ir spauda gauna visą to atšaukimą, kuriame pasakyta, kad „visa tai yra neatsakingo asmens paskleisti prasimanymai“, kurie nje ko bendro su tikrove neturi. O tas „neatsakingas asmuo“ — Žemės reformos departamento direktorius St. Elsbergas atleidžiamas jš pareigų.

Kadangi visa tai duodama per radiją ir spaudą, tai tą pačią dieną visus įvykius sužino visas kraštas, ir ūkininkų tarpe kyla panika.

Daugelis pradeda likviduoti inventorių ir tt. Tada Finansų ministeris skelbia isakymą, draudžiantį skersti gyvulius, kirsti mišką, likviduoti inventorių. Be to,

ūkininkams duodamas jškilmingas pažadas, kad niekas jū žemės nelies.

Iškilmingas pažadas dažnai kartojamas per radiją ir skelbiamas spaudoje. Kas turį anų metų Lietuvos dienraščius, tą atšaukimą galima patikrinti. Jis yra šio turinio: „Ūkininkai, valstiečiai! Pikišiai prasimanymai ir netiesa, kad žemė bus atimta. Žemė tų, kurie ją dirba, kurie jš jos gyvena, ne tik nebus atimta ar paljesta, bet didelės masės smulkii valstiečių dar jos gaus. Bus išdalinta žemė tik jš tų ponų ir dvarininkų, kurie žemės nje kad nedirbo ir nedirba, kurie žemę igijo neteisėtu būdu, kurie ją supirkinėjo, pasinaudodami sunkia ūkininkų būkle. Niekas nemaną ir nesiruošia be atodairos plėsyti ir atimnėti taip pat bažnytinų, klebonijų bei vjenuolynų žemių“.

Žinoma, tai buvo melas, kurjuo kmounistai bandė apraminti ūkininkus. Kad tai buvo melas, ypač yra aišku dabar, kada jau visi Lietuvos ūkininkai suvaryti i modernios baudžjavos dvarus — kolchozus, o žemė jš visų atimta.

Tą pačią liepos 2 d. Lietuvos kariuomenė pavadinama „Lietuvos liaudies kariuome“ ir joje įvedama, SSRS pavyzdju, politinių vadovų — „politrukų“ sistema. Politrukais skiriamas daugiausia žydų tautybės asmuo, ir buvę kaliniai. Atleidžiamas iš pareigų vyr. kariuomenės kapelionas vysk. Teof. Matulionis ir visi kariuomenės kapelionai.

Liepos 3 d. jš Maskvos grįžta Lietuvos ministrų pirmjnio pareigas einas prof. V. Krėvė Mickevičius ir tariai

REGINĄ PRIŠCEPIONKAITĘ ir ANTANĄ ULBĄ, šejmos židinį sukūrusius, sveikina ir daug laimės linki

Finansų min. prof. Ernestu Galvanauską (dabar Madagaskare, Afrikoje). Prof. Krėvė nusistatęs tuoju pasitraukti jš pareigų. Galvanauskas iškabinėja dar laiktis ir ginti Lietuvos nepriklausomybę. Tačiau tai tiktai svajonė jau.

Priminsiu, kad SSRS kariuomenės įsibrovimo i Lietuvą dieną, birželio 15 d., Molotovas per Maskvos radiją paskelbė, kad

Rusija atsijima jai priklausiančias Pabaltijo valstybes, kad todėl jas okupuoją SSRS kariuomenė.

O štai ir pačio prof. V. Krėvės Mickevičiaus raštu paskelbtj pareiškimas, kurie nusaką jo pasikalbėjimą su Molotovu. Prof. Krėvė Mickevičius rašo:

„Mano pasikalbėjimas su V. M. Molotovu užtruko 5 valandas. Išdėdžiau jam susidariusią padėtį, ryšium su SSRS atstovybės Kaune ir raudonosios armijos karinės vadovybės kišimusi i Lietuvos vidaus reikalus, nuolatinius grąsinimus, valdiško aparato terorizavimą, nesjkaitymą su krašto reikalais ir visuomenės nusistatymu, i dezorganizavimą darbininkų mjestuose ir kaimuose, pramonės ir prekybos istaigose, i nuolatini mitingų ir eisenų organizavimą su rusiškoms dainomis ir svetimų valstybių veikėju garbinimu. Visa tai, jš vienos pusės, gimdo lietuviuose didžiausią nepasitenkinimą ir baime, neapykantą visam kam, kas yra nelietuviška, kaltinama yra vyriausybė, kad nesijima priemonių tvarkai palaikyti ir sudrausti tvarkos ardytojus. Iš kitos gi pusės, susidariusia padėtimi griunama prekyba, pramonė ir žemės ūkis. Jci to kja padėtis nevaržomai truks ir toliau, turės įvykti krašto ekonominė ir ūkinė katastrofa, kuri atsilieps ir Raudonosios Armijos būklei, ypač maitinimo atžvilgiu.“

Jš prof. Krėvės Mickevičiaus pareiškimą V. Molotovas atsakė:

„...V. M. Molotovas šandien turis pasakyti atvirai tai, kas rytoj bus visjems aišku. Jeigu dar rusų carai, pradedant Jonu Baisjuoju, siekė prasižveržti i Baltijos jūras, tai ne dėl savo asmeninių užgajų, bet todėl, kad to reikalavo rusų valstybės ir tautos įsijvytymo eiga. Būtu nedovanotina, jei Tarybų Sąjungos vyriausybė dabar nepasinaudotu proga, kuri gali kjtą kartą nepasitaisyti. Tarybų Sąjungos vadovybė nutarė iungti Baltijos valstybes i Tarybinų respublikų šeimą...“

Prof. V. Krėvė Mickevičius bandant nupiešti tas paskemes, kurios galinčios kilti su Lietuvos įjungimu i Sovietų Sąjungą, dėstant Lietuvos ūkio našumą, eksporto ir importo kiekius krašto ir užsienio nuotaiakas ir sjulant sudaryti naują Lietuvos ir SSRS draugingumo ir didžiausio palankumo pagrindais sutrat, Molotovas atsakė:

„...Lietuvos liaudis sutiks žinjas apie įsijungimą su mažesniu nepasitenkinimu, negu aš (prof. V. K. M-čius), vaizduoju. Be to liaudis šiuo reikalu bus atsiklausta tokia forma, kokia yra nustatyta tarybinės respublikose...“

„...Mes mokėsime Lietuvos liaudį itikinti. Pamatlis, Tamsta, kad nepraslinkis nė keturių mėnesių, o Lietuvos liaudis pasisakys už Lietuvos įjungimą i Sovietų Sąjungą...“

Irena ir Danutė.

organizacijų skaitlingumas, KLB Londono Apylinkės bet dalyvavimas bendrame Komitetui už organizacijos darbe, kontrolės bei orumo reikalams inašą — 10 dojerių principas ir visų lietuvių soljdaromas.

KLB — LOK.

Atsakymas aiškus ir dar motyvuotas.

I Maskvą nuolat skraido ir Dekanozovas. Jis ten referuoja Stalinui su Molotovu apie padėtį Lietuvoje ir jš ten gauna naujų nurodymų, kas reikia daryti Lietuvos okupacijai.

Prof. Krėvė Mickevičius, tęsdamas rūpesčius dėl Lietuvos nepriklausomybės, lankosi pas Dekanozovą ir jam siūlo nustatyti tikslus Lietuvos santykius su Sovietų Sąjunga. Bet Dekanozovas apie tai ir girdėti nenori, nes jis vykdo Stalino su Molotovu Lietuvos okupacijos isakymus. Lietuva okupuota. Todėl liepos 4 d. prof. V. Krėvė Mickevičius atsisitadyina. Liepos 5 d. atsisitadyina ir Finansų ministeris prof. E. Galvanauskas, kuris tuoju traukiasi per sieną.

Lietuva faktinai jau buvo okupuota, tiktai komunistams reikėjo dar suvajdinti „Lietuvos įjungimo i Sovietų Sąjungą“ komedijėlę. Ji jau paruošta.

„Liaudies seimo rinkimai“.

Liepos 5 d. paskelbti rinkimai — vienu sąrašu, fiktyvios „Darbo Lietuvos sąjungos“ vardu, tikrumoje — komunistų vedamos, tiktai tuo vardu ir keljomis populjariomis pavardėmis užmaškuotos. Idomu, kad rinkimai paskelbti liepos 5 d., o rinkimų ištatymas — tiktai liepos 6 d., rinkimai turį įvykti liepos 14 d.

Liepos 5 d. isteigtas „Agitpropas“ — agitacijos ir propagandos skyrius, kurio centras sudarytas iš žydaitės Komodaitės, „Michasės“ Meškauskienės ir dajl. Žuko.

Ir prasidėjo rinkimins

JUOKDARIAI...

Sovietinis mokslas...

Nesijuokite! Lietuvos Sovietų mokslų akademija vykdo „mokslų darbų planą“ — išejo valyti Vlniaus miesto... Mokslų akademijos darbuotojai, kaip rašo „L. B.“, jau valė Vlnių nuo okupantų šukšlėmis užtersimo 4.000 valandų...

Štai, koks sovietinis mokslas ir štai, kaip gerbiami sovietiniai mokslininkai...

Be nesijuokite ir nenusiminkite. Atėis laikai, kada Lietuva nusjkratys sovietinę okupaciją ir mokslininkams dar vieną kartą teks valyti... Lietuvos mokslą nuo komunistų šukšlų.

Sovietiniai vadai ir iš tolo bijo prie darbininkų prieiti.

Sovietinė spauda praneša, kad i Vlnių okupantai atgabėję radijus sijustuvių, kurių pa galba „bus palajkomj rjšiai šu i laukus įsivykusiomis traktorinėms brigadomis, o taip pat su tarybinio ūkio skyrjais“.

Ar gi neįdomu?

Sovietiniai ponai sėdės salionuose ir sovietiniams vergams davinės isakymus... per radiją...

Gerj buvo cariniai ponai dykaduonijai, bet lig tokios didybės nepakilo...

Mat, nauji vergų dvarai, nauji vergų savininkai, nauji ir vergų valdymo metodai... patobulinti...

Gal pavyzdžių nurodysite?

„L. B.“ rašo, kad Holjvudas bijas paljesti kunigiją i policiją. Gal būti. Bet gal „L. B.“ nurodys bent vieną pavyzdį, kur sovietinis filmas liečia sovietinę kunigiją ir sovietinę policiją ar miliciją? Be pavyzdžių tai yra grynas komunistinis plepalas.

Oficialusis melagis.

Mečys Gedvilas save skaito sovietinės Lietuvos „ministrų malą tą patį nuobodulį, apie tarybos „pirmininku“ — o j sovietinį rojū“. Taip dajalus asmuo. Bet prie šito ti ro Gedvilas, taip njekus pljauštu lo jam reiktų prisidėti dar kja ir Paleckis... vieną to titulo atspalvį — „ir

„Maskvos vėlinių kazokas...“

Pasipylė „Maskvos šventųjų“, „ikonos“, kur ne kur atakjestos „Lietuvos komunistų šventaisjais“, kaj kur tyčia profanuojamais Majronio, Žemaitės, Vaičaičio ir kitais atvaizdais. Mitingams ir demonstracijoms nebuvo pradžios ir galo.

Komunistų partija tuoju sudarė vieną kandidatų sąrašą, kuriame pasirodė ir tokij žmonij, kurie apie tai sužinojo tiktai paskelbus tą sąrašą. Atsakyti buvo nevalija, nes kas drįstų atsakyti, tas būtų liaudies priešas, o tokio dienos jau suskaijtytos. Todėl vieninteljame sąraše pasirodė tokjos pavardės, kaip prof. Kuzmos, dr. Garmaus, rašytojo L. Dovydeno, Salomėjos Nerjės ir kt. Bet dauguma buvo nesjorientuoją komunistų vergai.

Mano suminėti asmens yra žinomi: Kuzma mjrės, o Garmaus su Dovydenu Amerikoje. Aš norjū, kiek žinau, pasisakyti šia proga apie įvairiai aprašomąjį

Salomėją Nerj-Bačinską-Bučienę.

Pradžioje ji buvo ateitininkė. Gabj asmenybė, nesirijbojo rafaretu ir ieškojo. Ieškojimai ją nuvedė per eilę įvairaus pobūdžio organizacijų. Ji perėjo Kauno „jogų“, „kritš namurtininkų“, „tikybinių estetų“ ir kt. organizacijas, kurjū daugumas vjekė ne viešai. Jose ji nerado atsakymo i savo klausimus, ir ieškojo daugiau. Nuėjo ir pas komunistus, kurie vėl jau bandė reikštis per „trečjajį frontą“, subūrusį nepasitenkinusius esama, ieškančius (Nukelta i 7 puslapį)

Nes jis sako: „Lietuvos darbo žmonės savo noru pasirinko laisvąjį socialistinį vystymosi kelią“.

Kad tai yra melas, įrodė šie faktai: 1. Molotovas nėmažiau oficialiai, negu Gedvilas, pasakė, kad Lietuva okupuojama ir inkorporuojama i SSRS; 2. Paleckis „liaudies seimo“ posėdyje nemažiau oficialiai dėkojo Sovietų Sąjungos kariuomenei už įvedimą Lietuvoje sovietinės santvarkos; 3. Molotovas Krėvė Mickevičių oficialiai pareiškė, kad Sovietų Sąjunga turį būtino intereso Lietuvą okupuoti. Ir okupuavo. Taj — kur gi čia Lietuvos liaudies „savas noras“?

Koks pasitikejimas!...

Vjenuolio - Žukausko pasakutinis „sovietinis“ romanas — „Puodžjunkjemis“ — nebuvo spausdinamas atskira knyga; pirma jis perleistas per žurnalą, kad komunistų vadai jį galėtų įvertinti... Iškart bi jojo išleisti atskira knyga: o ką galį žinoti, ką šis nepastovus, buvęs tautininkas ir kitoks „senarežjmis“ gali įskrėsti?... Toks sovietinis pasitikejimas ir tokia sovietinė spaudos laisvė.

Ne tiek silkių, kiek ikros...

„Vilnis“ rašo apie „sovietinę silkes“. „Vilnis“ geriau padarytų rašydama apie sovietinę ikrą arba kaviarą, kuri, kaip ir atominė energija, panaudojama svarbiąs atvejais... Neseniai jos galia buvo įsbandyta JAV Sovietų atsotoybėje, lyg Bikini saloje...

„Bielka v kolesje“

Yra tokia rusiška pasakėlė, kad voverė, patekusj i ratą, nje ko daugiau negalį padaryti, kaj tiktai jame sukts ir sukstis.

Tokioje padėty yr avisi Lietuvos sovietinijai „valdovai“. Ką gi jie gali? — Nje ko. Todėl tiktai apsisukdami mala ir apie tarybos „pirmininku“ — o j sovietinį rojū“. Taip dajalus asmuo. Bet prie šito ti ro Gedvilas, taip njekus pljauštu lo jam reiktų prisidėti dar kja ir Paleckis... vieną to titulo atspalvį — „ir

Mandrapypkis.

Lietuvinių klausimų

RAŠO MAŽOSIOS LIETUVOS ISTORININKAS NAUBURAS.

Yra labai girtina jau dabarėjo palikti savo kraštą. Tada planuoti, kaip grįžti reikėtų. Vairuoti laisvosios valstybės eigą ir tvarkyti viešojo gyvenimo įvairias sritis. Teks spręsti daug problemų. Tačiau pati svarbiausia bus, kaip Mažosios Lietuvos kraštą įjungti į visos valstybės organizmą. Tai ir girdime kartais kalbant apie atitaisyti tas istorinės skriaudas, Lietuvai padarytas per šimtmečius. Apšvieta ir kokia bus ūkiškai nauda iš Mažosios Lietuvos, kokia jos geopolitinė reikšmė ir tt. Tačiau nieko negirdėti,

kas manoma daryti su to krašto buvusiais gyventojais — senaisiais lietuviniškais.

Tiesa, dabar jie irgi tremtyje. Bet naujosios eros demokratinė tvarka, be abejo, visiems duos teisę grįžti į savo gimtuosius kraštus. O kraštą prijungti be to krašto žmonių dar niekur ir niekada nepavyko.

Neužmirškime mes tų lietuvininkų. Savo krauju ir būdu jie mums giminingi, artimi. Nors 700 metų jie buvo svetimi, o tik išlaikę jį krašto lietuvišką charakterį, o daug kur net ir kalbą. Dabar, apsidairius kitur, matome ir kitokių pavyzdžių. Tai nėra ko peikti, jeigu lietuvininkai, per ilgus amžius gyvendami atskirai, išvystė ir savų ypatybių. — Tremtinio patirtis ir šituo atveju daro jį labiau tolerantiškesnį.

Neužmirškime jų, nes tai masė tų žmonių, iš kurių tarpo atsistojo žymūs lietuviškos dvasios nešėjai, kaip Brekunas, Duonelaitis, Rėza, Vydūnas. Savo kilmę ir veiklos aplinką jie atstovauja visos Mažosios Lietuvos sritis: Vydūnas — Tilžės ir jos apylinkės, Duonelaitis — Išrutės kraštą, Rėza — platųjį Pamarį, o Brekunas — Prigė laus upės baseiną. Didžiojo laimės mes jų žymia kūryba, o ir kitų tautų žmonės žavisi jų darbo vaisiais. O išaugo jie lietuvininkų aplinkoje, kur jie per šimtmečius palaikyti jų dvasinės atmosferos.

Jau kartą istorijos eigoj Mažosios Lietuvos gyventojai tu-

Kadangi jie skaitomj Vokietijos piliečiai, jie negauna D. P. teisių arba aprūpinimo. D. P. džiausiu išsilgimu ir jie laukia tos valandos, kada galės vėl atsistoti ant tėvų ir sentėvių žemės.

Mūsų išeivija, o ypač tremti-

Vilniaus Universiteto klemas, šv. Jono bažnyčios varpinė ir bažnyčia, kurioje komunistų ir nacių okupacijų metu ugnin gus pamokslus sakydavo kun. Lipnūnas, 1943 m. už tai patekęs ir nacių Stutthof koncentracijos stovyklą, su prof. B. Sruoga, prof. Mackevičius ir daugelį kitų lietuvių intelektualų ir 1944 metais žuvo, kaip ir daugelis kitų lietuvių, nuo nacių teroro. Šv. Jono bažnyčia turi nepaprastai gražų architektūrinį didįjį altorių. Joje ilgiausią laiką buvo lietuviški pamokslai, kai ir Vilnių pradėjo skverbtis lenkiškasis imperijalizmas, vėliau net carų Rusijos palaikomas prieš lietuvių tautos interesus. Šis Universiteto klemas ir šv. bažnyčia Vilniaus miesto istorijoje yra suvaidinę reikšmingą vaidmenį. Jo ir dabar neužmiršta lenkiškieji imperijalistai, kurie ir dabar tebesisavina Lietuvos sostinę, kaip ir ukrainiečių Lvovą, apie kuriuos ir šiomis dienomis per „Amerikos Balsą“ buvo gardžiojami, net sprngstant, „lenkiškuoju“ Vilniui ir „lenkiškuoju“ Lvovu. Lenkiškųjų imperialistų mekas nepamokina. Todėl mums visada reikia atsiminti Majronio žodžius: „O Vilniaus neužmiršk, lietuvi!“

daugelio tautų epuose ir šandien tebeapdajauojama kova tarp dangaus pabaisos žaicio pavaldę ir skaitaus Dievo, kurs laimėjo kovą ir išgelbėjo pasaulį. Sunku rasti tautų pasaulyje, kuri neturėtų to motyvų savo epuose ar religiniuose padavimuose.

Ir dabar įvyko pats atminti njausias fenomenas. Kometai prisijartinus ko arčiausiai žemės milžiniška kibirkštis — žaibas smogė į mylias aukštyn sukeitus vandenynų kaimus. Daugelis tautų atsimena tą žaibą, aiškindami jį Dievo įsėmu, sviestu ir tvanų ir ugnies nugramzdintą žeme.

Suadžiūsi žemės orbitą degantioji kometa pametė savo įprastą orbitą ir kurį laiką vijosi paskui žemės, atsitolindama ir vėl priartėdama. Jos arčiausias priartėjimas ir sukėlė kalnais okeanų vandenį.

Tokio kataklizmo aukštumo je izraelitai ir pasitaikė prie Raudonosios jūros, kurios visas dugnas buvo pasidarys sausas, vandenį pakilus į dangus. „Ir Izraelio vaikai nuėjo jūros viduriu sausu dugnu; ir vandenys stovėjo aukštomis sienomis jų dešinėje ir jų kairėje... ir egiptiečiai juos vijosi... ir atsiuko, kad ryto sar gybos metu Viešpaties angelas pamatė egiptiečių jėgas per ugnies ir debesų stulpą, ir jis sutrukdė egiptiečių jėgas, ir nuėmė ratus nuo jų vežimų, ir vandenys grįžė apėmė vežimus ir raitelius ir visas faraono jėgas“ (Exodus 14:22-28).

Faktiškai visa žemės pergyveno tuos pačius įvykius. Kij nijoje, imperatoriaus Yachou laikų supvėlė su Mozės laikais Palestinoje. Kinijos chronologijoje raudamas toks pranešimas: Saulė nenusileido per

Momento pastabos.

RAŠO ALGIRDAS PULKYS

Prieš kurį laiką „Nep. Lje tuojoj“ vienu diskusijū straipsnelių buvo paliestas kai kurios mūsų naujai gimstančios bendruomenės neigiamybės ir netrukus po to „Lėv. Žib.“ pasirodė pretenzingas St. Bakšio pasisakymas „Daugiau rimties ir objektyvumo“.

Reikia iš karto pažymėti, kad St. Bakšys nelabai išsiginčijo i minėtą straipsnelį ir nesu prato jo minčių, nes tik tuom aiškinantis jo išsireiškimas, kad buvo linkėtina naujai-miui laikraščiui nepagydoma liga ir net galima mirtis arba mažų grupių „prasivardžiavimas“.

Nesijorint įsileisti į šitokias smulkmenas, reikia tik iš kelti du pagrindinius minėto pasisakymo bruožus, kurie dėl šiuraj suplasto aiškinimo jo kiu būdu neapėmė objektyvumo, nekalbant jau apie rimtį, i lietuviškos Kanados visuomenės dabartines nuotajkas.

Pačioje pradžioje pabrėžęs, kad bendruomeninės mintys turi būti pozityvios ir nekiršinančios vjnos visuomenės dalies prieš kitą, St. Bakšys ramiaj nuvaro visą Montrealį i kairiųjų lagerį, o Toronto pri skirja savo favorizuojamaj grupei. Šitoks „sudėtingas“ paskirstymas užbaigiamas apnū vada, kad abiejų miestų lietuvių kolonijas palyginus, nesimato, kur jū būtų pranašesnė lietuviškumo palaikymo klausime. Jei St. Bakšys būtų tik ką atvykęs i Kanadą, būtų galima suprasti, kad jis nežino, iš kur išejo pirmosios reikšmingesnės pastangos organizuoti visiems Kanados lietuviams i vieną šeimyną, kur su dideliais vargais gimė visų lietuvių i miestų, miškų ir kasyklų aukomis paremiamas pirmasis spausdintas laikraštis (čia nebuvo kalbos apie pašalinį finansavimą ir dėjimąsi „gerai informuoti“) ir iš kur dabar eina aktualios bendruomenės kurybos mintys.

Taigi, Montrealio pirmavijandčių nuopelnų ir norint negalima užginčyti arba net palyginti su Toronto, kurio „stipri dešinioji“ ideologija, atrodo, reikšėjasi tik iš prie Go revalie gatvės šventadieniais su einančios žmonių minjos. Tik rumoj padėtis yra visai kitokja, negu St. Bakšys įsivaj-

Dođl įeskanť tikrojo objektyvumo ir rimties, pakaktų jau nuoliškai perakcentuoti savo „aš“ (tas ir taip imatoma, nors pračityje bandantiems apie tai paspeljoti buvo kliauo jamos net komunistų etike tės), irodineti pagal visįską „objektyvumą“, kad tas ir (Nukelta i 7 psl.)

Pasaulių susidūrimas

KAI SAULĖ BUVO SUSTOJUSI IR ŽEMĖ PRADĖJO ATGAL SUKRTIS

Sensacinga Dr. Imanuelio Velikovskio knyga.

Egipte tamsybė staiga baigėsi degančios kometos galvos pasirodymu. Naktis staiga nušvito, kaip vasaros vidudienis. Žemė, kurį jau buvo išmušta iš savo įprasto sukimosi, re-agavo ir netikėto dangaus svečio prisijartinimą didžiuliu su-drebėjimu. konvulsijomis su-krėtusiomis visą kamuolį. Toks kosminis uraganas yra žinomas ir Meksikoje, Indijoje, Persijoje ir Pietinėse jūrose. Bet tai dar ne viskas.

Neapsakomoms vėjų audroms sjaudiant ir kometai savo galva, lygaus didumo su žeme, praskrendant pro pat ša-lį, baisiai sugrudo okeanų vandenys. Kometa savo traukos jėga sukėlė mylių aukštumo bangas vandenynuose. Nuo Japonijos iki Peru, tarpe Choc-tow indėnų ir tarpe genčių ki-toje žemės kamuolio pusėje te-bėra padavimai apie perplyšusias jūras ir debesis siokiančius bangų kalmus. Nes visos žemės tautos buvo vienodai siaubijamos tų pačių nelaimių, ir ugnies bei tvanų.

Tai buvo, pasak Biblijos, de-šimtoji rykštė. „Ir faraonas pakijo nakties metu, jis ir vi-šį jo tarnai ir visi egiptiečiai, ir buvo didis ryksmas vi-same Egipte; nes nebuvo namų, kur nebūtų numirėję“ (Exodus 12:30). Vienas egiptietis liūdininkas, pergyvenęs žemės drebėjimą, rašo: „Mies-tai sunaikinti. Aukštesnis Egiptas pavirto dykuma... vyksta milžinų kova tarp vie-viskas griuvėsiuose... rezidencijos per vieną minutę li-

„ile dienu; naktį visi degė ir aukšta banga, „siekianti dangaus“, išsiliejo ant žemės...“

Kas buvo priežastis tokie staigaus vandenų bangų atkri-timo?

Kometos galva pasikeitė su žeme elektros atspalaidavimu. Milžiniškas žaibas, smogęs tuo momentu, kai kometa buvo arčiausiai žemės, atpalaidavo abipusę trauką ir atpalaidavo suspenduotus vandenį. Tas tarpplanetarinis jėgų atspalaidavimas yra atsiminama visų tautų mitologijose. Graikų dievas Zeus, islandiečių dievas Oinas, suomių Ukko, slavų Perūnas, germanų Votanai, persų Mazda, babiloniečių Mardukas ir indų Šiva, pasak padavimų, smogė žaibų įsmą ir vandeniu ir ugnimi apsemtą žemę.

Peru gyventojų tradicijomis per laikotarpį, kuris galėjo priylgti penkioms pienoms ir penkioms naktims, saulės nebuvo matyti danguje; ir tada okeanas pakijo iš savo kran-tų ir su baisiu triukšmu pasi-pylė į sausžemį. Toje katastrofoje visas žemės paviršius pasikeitė.

Oklahomos Choktaw indėnai pasakoja. „Žemė ilgam laikui buvo mesta į tamsybes“. Pagaliau šiaurėje pasirodė skaištį šviesa, bet tai buvo kalnų aukštumo bangos, kurios sparčiai artėjo...“

Pasak lapių (laplandiečių) kosmogoninių padavimų, i žaltį panašus milžiniškas degantis kūnas... „smarkiai sukrėtęs visą žemę apvertė ir paskui jis pasaulį vėl atitjetė...“

Snjoksdama, rydama iki dangaus, atėjo jūros siena, sutriuskindama visus daktus...“ Žuvo veik visi žmonės. Jūrų slėniai užliejus saus-

žemi „milžiniškos bangos te-periedėjo ir ramsiuose vandenyse buvo išlaikomi negyvi žmonių kūnai“.

Daugelyje žemės vietų, ypa-tingai šiaurėje, didžiuliai akmenų luitai, uolos, yra raudamj tokioje padėtyje, kurį ro-do, jog tik didžiausia jėga galėjo juos pakelti ir atnešti i-pa-baj tolimą kelią iki tos vietos, kur jie šandien randami. Daž-nai tie didžiuliai uolos luitai yra vietišakai skirtingos rūšies, nei vietos akmenys, ir yra tolygiūs už šimtų mylių esančioms akmenų formacijoms. Tokie luitai dažnai sveria iki 000 tonų vienas!

Tiems faktams išaiškinti de-vyniolikt amžiaus pirmosios pusės mokslininkai spėjo, kad kada nors milžiniškos bangos turėjo sjaubti kontinentą, nš-damos su savimi akmenų mases, tačiau jie negalėjo surasti tokios priežasties, kurį sukėlė tokias bangas. Vėliau akmėnų judėjimas buvo išaiškintas ledynų slinkimu ledų gadinėje. Tačiau, sakysim, kaip Šiau-rės pusrutulyje, taip Indijoje, randamos murenos arba akmėnų sukaupimai yra atnešti iš pusiaujo (ekvatoriaus) pusės linkui aukštesnių plokštumų ir net linkui Himalajų kalnų; gi pietinijame pusrutulyje jie yra atnešti iš pusiaujo sričių Afrikoje linkui aukštesnių p-latumų, skersai prerijų, dykumų ir girių per visą juodąją kontinentą. Tokje reikšmingaj negalį išaiškinti ledų gadinėj-mis, bet tik tvanų bangomis, nusisjaubusiomis kontinentus.

Dangaus kūno — kometos artumas buvo priežastimi, kad žemėje susidarė nauji kalny-nai ir atsivėrė nauji ugniaikal-niai, iš kurių pasiliejo ver-dantį lavą. Habrajų psalmių

nikas sako, kad „Izraeliai ap-leidžiant Egiptą... kalnai šo-kinėjo lyg aviniai, o maži kal-neliai lyg erškukai“.

Pasak ra-binų šaltinių, jūros perėjimo dugnas ugnies stulpo buvo ikaitintas iki virimo.

Maja indėnų šventosios kny-gos Popol-Vuh rašo, kad „di-deli kalnai judėjo ir drebėjo“. Gausingai Amerikos čiaubuvų padavimai sako, kad kalnai vi-same Vakarų pusrutulyje tryš-ko lava. Visu Kordiljerų kal-nų ilgumu atsivėrė ugniaikal-niai ir net lygumos vėmė ug-nimi ir garais...

Žemės kamuolio konvulsijos tęsėsi, pasak šventraščio datų, septynias savaites arba per du mėnesius po žydų pabėgimo iš Sgipto, ir izraelitai matė, kaip Sinajaus kalnas „žajbavo ir dundėjo perkūnais ir viršum kalno buvo tiršti debesys, ir girdėjosi nepaprastai garsus trūbų balsas, taip kad visi žmonės, kurie buvo stovyklė-je, drebėjo. Ir Sinajaus kal-nas visas ruko...“

(Bus daugiau.)

Vaikų paralyžius

RAŠO PROF. DR. K. VALTERIS.

Atėjo vasara, o su ja drauge ateina ir vasarinės ligos. Viena tokių yra Vaikų paralyžius, lotyniškai vadinamas Poliomielitu. Apie šią ligą, kuri žmonėms pridaro daug bėdų, ypač vasaromis, duodame profesorius dr. K. Valterio straipsnį, kuris taip gyvai parašytas, jog skaitomas, kaip novelė.

Vaikų paralyžius

Tai rimta, bet idomi ir dėmesio verta liga. Europoje ją kiekvienas mity su pasibaisėjimu ir įtaka, kur pasirodo, tai tuojuo uždamos mokyklos, darželiai ir žmonės, užsitarę namuose, net pro langą bijo pažiūrėti. Be to, visuomenėje įsivyravo nuomonė, kad jei tik šia liga susirgsi, tai arba mirsi, arba būsi supamalyzuotas! Ar iš tikrųjų tai taip siaubinga liga?

Šia liga, kaip ir tymais, serga daugiausia vaikai, bet serga ir suaugę — jei nėra sirgę vaikystėje. Be to, liga dažniausiai praeina be paralyžiaus.

Amžių bėgyje viskas keičiasi: mados, papročiai, pažinimas, net žmogaus įsivaizdavimas, net žmogaus su jo gyvūniškos ir augmeninės Neatsilikimo nuo gyvenimo ir ligos: ir jos, prisitaikydamos prie naujos kultūros ir civilizacijos, keičia savo charakterį ir politiką. Taip ir vaikų paralyžius ligi 19-to šimtmečio vidurio reikšė tik pavieniais suaugimais tam tikrose srityse, o vėliau įgavo „imperialistinį“ pobūdį ir ėmė nesulaikyti plėsti tolyn ir tolyn — prasidėjo reikšmingos epidemijos. Be to, dar prieš 30 metų liga savo aukomis pasirinkdavo daugiausia vaikus nuo 1/2 iki 4 metų amžiaus, o dabar jau 5 — 6 metų amžiaus! Dėl ko? Ar ligos skonis pasikeitė? O gal tai nenusistovėjusio, nesubrendusio ligos charakterio požymys? Labai idomus ir tas faktas, kad pasikutiniosios epidemijos palietė aukščiausio gyvenimo standarto ir higienos kraštus, k. a. Skandinavijos valstybes, Kanadą, U. S. A. ir tt.

Ligos sukėlėjas yra tam tikras virus. Manoma, kad yra daug įvairių šio viruso rūšių (dar nežinoma net kiek!).

su daugiau ar mažiau skirtingomis savybėmis: vieną jų yra švelnesnė, įtakingesnė, o kitą — piktesnė, agresyvesnė. Geriau ištirtos yra tik 4 šių virusų rūšys.

Tikima, kad įvairios viruso rūšys yra taip paplitusios, kad praktiškai kiekvienas žmogus su jais susiduria jau vaikystėje. Taip pat manoma, kad žmogus pastoviai apsikvečia vis kitomis vaikų paralyžiaus viruso rūšimis. Iš to sektų išvada, kad nėra jokios prasmės imtis kokių nors atsargumo priemonių, o tik stengtis greičiau atlikti „pilietinę pareigą“ — t. y. persirgti šia liga ir tuo būdu įsigyti imunitetą (atsparumą) prieš ją! Ir taip ir ne: kaip minėta, yra daugybė šio viruso rūšių ir yra patirta, kad persirgus šia liga įgyjamas pilnas atsparumas tik prieš tą viruso rūšį, nuo kurios sirgo, o prieš kitas rūšis atsparumas yra tik iš dalies arba visai menkas. Be to, pirmą kartą mus gali užpulti silpnas, ne piktos giminės virusas ir jo invazijos galimė ne ne pajusti, o kiti kartą užpuolus piktam, agresyviau virusui — reikalinga galbūt ligūdnai. Tai būtų neprotinga be reikalo listi į pavojų, nes, anot mūsų žmonių, ir Dievas yra pasakęs: „Jei saugiosis žmogau, tai ir Aš tau padėsiu!“

Vidutiniame klimato vaikų paralyžiaus epidemijos paprastai būna šilčiausiuose metų laikotarpiuose — vidurvasarį. Didžiausiosios epidemijos ligos rusena ištisus metus ir kas 3—5 metais vidurvasariu įsiveržia epidemijomis. Provincijose ši liga po „rugpjūtės“ — epidemijos „atostogauja“, nes nebeturį ką veikti. Tik palaukusį keletą metų — kai susidaro naujas žmonių pricauglis vėl iš naujo pradeda „darbą“.

Nėra abejonės, kad virusų, o tuo pačiu ir ligos šaltinis yra žmogus, kurio rykleje ir žarnose laike epidemijos viruso knibždėti knibžda! Tokie žmonės paprastai nerodo ir neįjaučia jokių ligos reiškinų, nes arba jie turi įgimtą šiai ligai atsparumą arba įgytą — ankščiau persirgę. Ir taip šie virusai nesiojotajai sėja ligą net patys to nenujaušdami!

(Bus daugiau).

Antanas Miškinis

AŠ SVEIKINU JUS...

Sopulių iš arti negali dar paljst Nuterjotos, išnėkjintos mano šalies. Ir apstulbės dairais — žarsto vėjas lapus Paljai atkastos masinius kaulus, kapus.

Bet sugeita širdim nesidžiaugt negali, Kai užverda aplinkui darbai dideli. Mes išvien čia visį — nekas sau, pakriakai — Vėl daujuos traukiniai, sudūduos fabrikai.

Mūs vargingų namų daugiau nieks nebelys, Ir Sekminės žydės šakose obelies, Ir upeliai nuplauks — per laukus, per žalius, Ir atželdys sausus, prie kelių berželius.

Gyvenimas naujas pasidžiaugt mus atves Į atstatomus kajmus ir miestų gatves. O kai pergalės vėliava bus pakelta — Bendroje rikiuotėje ir mano tauta.

Šviturjuose ir bokštuos šviesa užsidegs, — Aš sveikinu jus, didžio darbo kregždės.

Anglų kalbos raida ir sąranga

RAŠO V. PETERAITIS.

(Tęsinys iš praeito nr.)

Reiškia, dabar rašoma „a“ garsas, gali būti tariamas a (ilgai), o, ae, ae (ilgai), ei: arm, what, had, Am, plant, make. Kadangi visi garsai panašiai kitėjo, tai tarp žodžio tarimo ir jo grafino atvaizdavimo gauname toki didelį skirtumą, kad didesni ir išvaizduoti sunku. Kas galėjo atspėti, kad „ei“ garsui išreiškinti, — kaip žodyje make, anglai rašyboje naudoja mažiau dešimt įvairių garsų arba garsų junginių, kaip: a, ay, au, ai, aigh, ei, ey, eig, eigh, ca. Atrodo, neįmanoma. Bet anglų kalbos tarimo sėkmska day, gauge, train, straight, įmanoma. Štai žodžiai: make, vejn, prey, feign, neigh, break.

Nėra pasaulyje kitos tokios kalbos, kuri tokia nenuosekli rašyboje. Kitos tautos yra pritaikiusios rašybą prie tarimo, bet ne anglai. Nėra ir kitos tokios kalbos, kuri tokia tempu vystėsi ir kitėjo, kaip anglų kalba. Taip kaip galūnių netekimu ir svetimybų gausumu anglų kalba pralenkia visas kitas tautas, taip ir žodžių tarties kitėjimo greičiu. Anglams reikėtų kas šimtmetį rašybą reformuoti. Bet jie naujaisiais amžiais jos iš viso nėra keitę.

Paskutiniais metais labai daug entuziastų būta keisti rašybą. Bet jie visi po kiek laiko jo išitjkiną, kad jie mažjausia keturis šimtmečius per vėlai gimę. Viena, kad anglai paskli

dę po visus žemynus ir jų kalba labai plačiai ir kitų tautų vartojama. Antra, anglai labai konservatyvūs ir staigiai pakęitimų nemęgsta. Jeigu rašybą naujaisiais laikais būtų pamažu kitęjusi kartu su tarimu, anglai nebūtų tam priešingi. Tuo būdu tradicija įves ta rašybą kartkartėmis keisti ir niekas šjandien dėl to nebūkstautų.

Išivaizduokime, kad nuo šiandien anglų kalbos rašybą reformuojama. Visi laikraščiai, žurnalai, knygos, reklamos, užrašai turėtų būti spausdinami naująja rašyba. Bet eilinis žmogus jos įskarto neikastų. Jog ji visiškai pakeistų žodžių grafini vaizdą. Mes gi patys iš patyrimo žinome, kad skaitome žodžių grafini vaizdą, nesigilindami, kaip jis ausiai skamba. Akis įpratusi prie vieno rašybos vaizdo negreit prisitaiko prie kito. Susidurdama su neįprasta rašyba greit pavargsta. Jei dabar anglams tektų skaityti viską naująja rašyba, jie turėtų iš naujo jos mokintis. Tam reikėtų paruošti specialius vadovėlius, žodynus, paruošti mokytojus, įsteigti kursus. Be to, iš pradžių visi laikraščiai, žurnalai, knygos, reklamos užrašai, turėtų būti spausdinami senąja ir naująja rašyba. Spaustuvėms reikėtų įsivesti bent dvigubą naujų raidžių, rinkėjams išmokyti rinkti naująja rašyba. Visi iki šiol išleisti veikalai su laiku turėtų iš jos brangu, nežemiškai brangu atsijiminijama.

Pajutau visa savo būtybę, kad aš norėčiau turėti vaiką. Mažą mažutį, gyvą kūdikį, dviejų žmonių meilės stebuklą. Tylią šnabzdėjau aš apie tai Stasiui, ir jis pasidraė man dar švelnesnįs, negu paprastai. — Aš negalėjau suprasti, ar čia buvo tik paprastas sutapimas, ar taip turėjo būti, kad reikšmingiausias prigimties balsas atsilieptų kaip tik tada, kada mano dvasios gyvenimas buvo toks įvairus ir gyvas. Gal nujautimas man pasakė, kad tai yra pasiekiamas pilnutinis žmogiškasis gyvenimas. O gal prie viso to prisidėjo svajonė, kad vieną dieną, besidžiaugdama savo kūdikiu ant rankų, aš galėsiu pasakyti: „Aš parsivežiau tave iš tolimo krašto, kur didžiųjų žmonių dvasia tebėra gyva, kur ir aš tarjaisi vaikščiojusi gyvenimo viršūnėse“. Iš tikrųjų mūsų kelionė buvo tokia skaidri, tokia šventiška, kad aš norėjau turėti iš jos brangu, nežemiškai brangu atsijiminijama. Pabudusi rytą aš pamačiau Stasią jau atsikėlusį. Tik dabar praskyrė jis langu užuolaidas, priėjo ir atklojo mane. Jis padėmė mano rankas, atsėdėjo ant kušetės krašto ir žiūrėjo į mane lyg užkerėtas, o jo akys švietė ir džiaugėsi. Aš džiaugijausi juo ir stebėjau nežinodama, ar jis taip nepaprastai mane myli, ar nuo vakar aš pasidariau jam dar brangesnė, ar, pagaliau, jis mato ir jaučia manyje tik moterį, jauną ir gražią. Tuo momentu man dingtelėjo mintis, kad vieną dieną aš pasensiu, ir čia aš supa-

KULTŪRINĖ KRONIKA

FOETAS ANTANAS MIŠKINIS MIRE?

Spauda praneša, kad žymusis poetas „Keturių miestų“ autorius, Antanas Miškinis mirė.

Nesinori tikėti, bet viename laiške iš Ljeuvos buvę parašyta: „Antano Miškinio nebėra gyvųjų tarpe...“

Tokios žinios užsienius dar labiau sunkiai pasiekia. Ljeuvos okupantai, kiek grįdėti labai sustiprino laišku cenzūrą. O apie Antaną Miškinį, kaip antisovietinį poetą, komunistinė spauda gi nerašys. Todėl ir sunku patikrinti, kaip ištikrųjų yra.

Dedamas jo šiam n-ry eilėraščių rodo tartum Miškinio norą ar bandymą pataikyti kokią taktą...

MIRE ARTISTE

ONA RYMAITE?

Spaudos žiniomis, Ljeuvosje mirė žinomoji Ljeuvos Dramos artistė Ona Rymaitė, kurią bolševikai persekiojo. Ona Rymaitė buvo baigusi Maskvos garsiojo Dailės Teatro studiją ir buvo to teatro artistė, kol persikėlė į Kauną ir čia dirbo Dramos teatre.

LIETUVIŲ KONCERTAS MELBOURNE

Gegužės mėn. Melbourne lietuviai suruošė koncertą, kurio programą įspildė lietuvių meno jėgos iš Sydneyje: sol. E. Rukštelienė, smuikinininkas P. Matjukas, rašytojas Pulgis Andriusis ir Melbournio lietuvių tautinių šokių grupė.

Architektas Mošinskis dirba savo specialybėje Brazilijoje. Kos per vieną generaciją turėtų išgyti šimtais, tūkstančiais knygų naująja rašyba. Tai yra klausimas, kas finansuotų tą visą programą. Spaustuvės, leidyklos, arba biznierių, neužinteresuoti tuo, privatus asmenys taip pat ne. Už tai rašybos reformos entuziastai greit išitjkiną, kad anglų kalbos rašybą reformuoti per vėlu.

Finansuose ir glūdį visį sunkumai. Prėjus prie piniginių reikalų reforma anglų sakų kraštuose pasidaro nebeįmanoma, ypač tarp spaustuvinių ir leidybų. Dėl jų užsipyrimo visų reformos bandymai njeikais nueina ir nueis. Bet tartis toliau vystysis ir tols nuo rašybos. (Bus daug.)

FONDAS DR. K. GRINIAUS ATSIMINIMAMS LEISTI

Dr. K. Grinys paliko 5 toms savo atsiminimų. Dabar kilus jam paminklo statymo klausimui, „Naujienose“ M. Gudelis pasisakė už tai, kad geriausias jam būtų paminklas — išleisti jo atsiminimus. Tai yra visai teisinga mintis. Da bar jau pradėtas toks fondas surdaryti Čikagoje. Jo iniciatoriai, kurių prysaky yra adv. L. Šmulskystys, jau toki fondą organizuoja ir pradžia jau turi per 500 dolerių.

LIETUVIŲ BALETAS AUSTRALIJOJE

Perth uostamiesty tebegyvena lietuvių baletu artistai Borisas Čiunovas, Janina Drazdauskaitė — Čiunovienė, Regina Drazdauskaitė — Ratajskienė, Inga Čiunovaitė, susiradę ten dar Nemėnovos mokinę p. George, kurį turi baletu studiją, sumanę pastatyti Delibes baletą „Coppelia“. Darbas jau įpusėtas. Ljeuvos baletu artistai bus vedamosiose rolėse, o studijos mokiniai, patalkins jiems P. George „Coppelios“ repeticijoms duoda sa so studijos patalpas. Baletą stato Janina Drazdauskaitė — Čiunovienė.

PROF. ST. KAIRIO MOKSLINIS DARBAS

Prof. Stepas Kairys, gražiai mokas jungti mokslą su menu, nes jis yra drauge ir chemikas ir smuikinininkas, dirbdamas profesinį darbą (pradėta Kaune, tęsta Vilniuje, Hamburge ir Kanadoje), paskutinių metu yra išgilinęs organinės chemijos mokslu, kuris daro didžiausią pažangą, sritį, drauge su dviem dar mokslininkais chemikais parašė Erythino alkaloidų klausimų darbą, kuris paskelbtas „Canadian Journal of Research“.

Dabar prof. S. Kairys gyvena Torontoe ir dirba Canada Packers pramonės kontrolėje.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI STATO TAUTOS NAMUS.

Australijos lietuviai nutarė lietuviųbei įsitaikyti statyti Lietuvių Tautos namus. Namai bus statomi Sydneyje. Jau sudarytas ir Tautos Namų statymo planas, kurį dabar aptaria visi Australijos lietuviai.

Dail. A. Valeška gavo darbą bažnyčių dekoravimo formoje, Kenoshe.

Vytautas Dubra

KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ

ROMANO ISTRAUKOS

9.

Dar vienas didelis pasikeitimas manyje buvo įvykęs. Tikslai ne pamažu, ne palaipsniui, o staiga, lyg per operaciją man būtų kas išpjauta ar atimta. Aš kalbu čia apie mano religinį gyvenimą. Kad aš jam nebeskyriau nė trupučio laiko, man dar atrodė suprantama, bet keista man buvo, ko dėl ir širdyje tikėjimas nebūtų turėjo vietos. Tiesa, aš nebūčiau galėjusi pasakyti, kad man išitjkinimai būtų pasikėtę, — tačiau aš nebejačiau nei reikalo, nei noro kreiptis kada nors į Dievą. Ir kas keisčiausia, aš nebūčiau galėjusi atsakyti, nei kaip, nei kada tai buvo įvykę. Tartum būtų mane kas užmigdęs, o kada aš pabudau — aš jau buvau nebe ta. O gal aš ir dabar nebuvau galutinai atsipeikėjusi? To aš nežinojau, bet iš tikrųjų apie nieką ir negalvoju. Aš gyvenau, kaip pats gyvenimas klostėsi.

Vis dėlto aš prisimenu vieną kitą smulkmeną, iš kurios, lyg per prošvąstę, aš galiu aiškiai patį į save išvelgti. Aš nebūčiau į bažnyčią. Vienas kitas sekmdienis galėjo praeiti mums ką nors beveikiant, bet toliau Stasys pastebėjo pasikeitimą. Jis negalėjo tuo labiau džiaugtis, nors tame ir būtu matęs savo laimėjimą. Jis norėjo mane suprasti.

— Ar šjandien neįsime į bažnyčią? — paklausė jis vieną sekmdienį.

— Ne, neįsim, — atsakiau aš kuo paprasčiausiai ir norėjau, kad tuo ir baigtųsi, tačiau Stasys nežinojo, kodėl aš atsakiau.

— Juk laiko mes turėtume, mes njeiko nežadame veikti, — kalbėjo Stasys, aiškiai norėdamas mane ištirti.

— Aš žinau, bet tjeik to, — atsakiau.

— Bet kodėl gi ne?

— Nenoriu.

Stasij rūpėjo išsiaiškinti, o aš instinktyviai vengiau išsiaiškintimo. Mes ljetėme paslaptį, kuri už uždangos žingsniavo šalia mūsų. Ji buvo mums dabar nereikšminga, nes mes nežinojome, ar ji gera ar bloga, tačiau, jeigu mes pažvelgtume už uždangos, mes pamatytume tikrovę, kuri galėtų būti šjuri ir nepamainoma.

Stasys žiūrėjo man į akis ir klausė toliau:

— Ar aš galiu tikėti, kad tu tikrai nenorėtum? O jeigu tikrai nenori — turėtų būti tam priežastis.

Aš tylėjau, nors būčiau galėjusi patvirtinti, kad iš tikrųjų nenorėjau eiti į bažnyčią. Aš tik nežinojau — kodėl. Gal aš ir būčiau galėjusi tai su-

prasti, tačiau aš vengiau galvoti, tartum nujausdama, kad tas aiškėjimas galėtų man vien skausmo suteikti.

Nesulaukęs atsakymo, Stasys vėl prabilo:

— Aš nenorėjau, kad tu dėl manęs turėtum nuo ko nors atsiskirti. Kokia oūtu mūsų meilė, jei aš turėčiau tave kame nors varžyti?

Aš mačiau jo nuosirdų susirūpinimą ir atsidėkodama abiem rankom karštai apkabinau jo kaklą. Mane jaudino jo jautrumas jo atžvilgiu, bet apie tai, apie ką jis kalbėjo, aš nesistengiau pagalvoti. Kažkur ir kažkada tarp mūsų turėjo būti įvykęs susikirtimas. Jei aš nusileidau — Stasys buvo neramus, kad jis nebūtų savo valjos primetęs. Jo negalėjo nudžiuginti tarjamas laimėjimas, kuris būtų per kamias mylimo asmens pasijaukimo kaina.

Šį kartą mūsų abišalis jautrumas išgelbėjo mus nuo tolimo aiškėjimo.

Paryžiuje...

Sugrįžę vakarais į viešbutį, kur nūrėpėjo mums nei valgis, nei kitos namų smulkmenos, mes buvome, tartum išimylėjusiu pora, slapta susitikiusį meilės nuotykiui. Tvan kumas po dienos karščių alpinokūn, ilgai negalima būdavo užmigti, trūko oro, kūnas buvo išsilgęs vėsumos, draubūjis buvo lyg našta, o antklo dėsusiute dusino, tačiau, ir ją numetus, kūnas degė nuo pataio.

Vieną tokią nemigo naktį aš pajutau nepaprastai aštriai,

pajutau visa savo būtybę, kad aš norėčiau turėti vaiką. Mažą mažutį, gyvą kūdikį, dviejų žmonių meilės stebuklą. Tylią šnabzdėjau aš apie tai Stasiui, ir jis pasidraė man dar švelnesnįs, negu paprastai.

Aš negalėjau suprasti, ar čia buvo tik paprastas sutapimas, ar taip turėjo būti, kad reikšmingiausias prigimties balsas atsilieptų kaip tik tada, kada mano dvasios gyvenimas buvo toks įvairus ir gyvas. Gal nujautimas man pasakė, kad tai yra pasiekiamas pilnutinis žmogiškasis gyvenimas. O gal prie viso to prisidėjo svajonė, kad vieną dieną, besidžiaugdama savo kūdikiu ant rankų, aš galėsiu pasakyti: „Aš parsivežiau tave iš tolimo krašto, kur didžiųjų žmonių dvasia tebėra gyva, kur ir aš tarjaisi vaikščiojusi gyvenimo viršūnėse“. Iš tikrųjų mūsų kelionė buvo tokia skaidri, tokia šventiška, kad aš norėjau turėti iš jos brangu, nežemiškai brangu atsijiminijama. Pabudusi rytą aš pamačiau Stasią jau atsikėlusį. Tik dabar praskyrė jis langu užuolaidas, priėjo ir atklojo mane. Jis padėmė mano rankas, atsėdėjo ant kušetės krašto ir žiūrėjo į mane lyg užkerėtas, o jo akys švietė ir džiaugėsi. Aš džiaugijausi juo ir stebėjau nežinodama, ar jis taip nepaprastai mane myli, ar nuo vakar aš pasidariau jam dar brangesnė, ar, pagaliau, jis mato ir jaučia manyje tik moterį, jauną ir gražią. Tuo momentu man dingtelėjo mintis, kad vieną dieną aš pasensiu, ir čia aš supa-

pajutau visa savo būtybę, kad aš norėčiau turėti vaiką. Mažą mažutį, gyvą kūdikį, dviejų žmonių meilės stebuklą. Tylią šnabzdėjau aš apie tai Stasiui, ir jis pasidraė man dar švelnesnįs, negu paprastai. — Aš negalėjau suprasti, ar čia buvo tik paprastas sutapimas, ar taip turėjo būti, kad reikšmingiausias prigimties balsas atsilieptų kaip tik tada, kada mano dvasios gyvenimas buvo toks įvairus ir gyvas. Gal nujautimas man pasakė, kad tai yra pasiekiamas pilnutinis žmogiškasis gyvenimas. O gal prie viso to prisidėjo svajonė, kad vieną dieną, besidžiaugdama savo kūdikiu ant rankų, aš galėsiu pasakyti: „Aš parsivežiau tave iš tolimo krašto, kur didžiųjų žmonių dvasia tebėra gyva, kur ir aš tarjaisi vaikščiojusi gyvenimo viršūnėse“. Iš tikrųjų mūsų kelionė buvo tokia skaidri, tokia šventiška, kad aš norėjau turėti iš jos brangu, nežemiškai brangu atsijiminijama. Pabudusi rytą aš pamačiau Stasią jau atsikėlusį. Tik dabar praskyrė jis langu užuolaidas, priėjo ir atklojo mane. Jis padėmė mano rankas, atsėdėjo ant kušetės krašto ir žiūrėjo į mane lyg užkerėtas, o jo akys švietė ir džiaugėsi. Aš džiaugijausi juo ir stebėjau nežinodama, ar jis taip nepaprastai mane myli, ar nuo vakar aš pasidariau jam dar brangesnė, ar, pagaliau, jis mato ir jaučia manyje tik moterį, jauną ir gražią. Tuo momentu man dingtelėjo mintis, kad vieną dieną aš pasensiu, ir čia aš supa-

ta, kad tada Stasys nebežjū-pasitraukti iš viešumos į rėtų į mane tokiomis akimis... mesinį kampą, kaip traukiamą į savo gūžtą. Gal ten oras būtų geresnis, kaip miešto dūmuose ir dulkėse... Aš turėjau viską numatyti.

XII.

Netrukus po mūsų sugrįžimo, Stasys gavo pasiūlymą apskritis mjeite N. perimti tvarkyti tenykštį bendrovės skyrių. Stasys paprašė laiko pagalvoti ir pasiskubino pasjarti su manim. Jis buvo linkęs sutikti, matydamas čia savo vadovybės palankumą. Skyrjais vedėjo darbas turėjo būti gana savarankiškas, ir gerai apmokamas, ko negalima buvo neįvertinti. Žinoma, provincijos vardas kiekvienam Kauno gyventojui buvo atstumiantis, už tai reikėjo ieškoti motyvų, kurie priešingumą atsvėrtų. Pirmiausia, tenai turėjo mūsų laukti daugiau pasiturintys gyvenimas, o be to, mes galėjome suprasti, kad šeimą ne taip aštriai jaučia provincijos vienodumą, kaip jaunį viengungį. Pagaliau, juk visur reikia susigyventi, priprasti. Tik tada atsigranda tas kažkas, kas traukia žmogų prie savo kaimo, prie savo miesto.

— Aš norėčiau teisingai pasverti už ir prieš, — kalbėjo Stasys. Nors iš tikrųjų ir tai nesvarbu. Kokįs nors motyvąs aš nenorėčiau tavęs perkabėti, kad vėliau tu nesigailėtum. Aš padarysiu taip, kaip tu norėsi.

Stasjo nustebimui, aš pasisakiau be jokių rezervų už jam siūlomą tarnybą. Miesto patogumai ir pramogos negalėjo atsvėrti prigimties balso, kad užbaigdavo mano svyravimus. Jis savo namus. Aš nebijoju

mesinį kampą, kaip traukiamą į savo gūžtą. Gal ten oras būtų geresnis, kaip miešto dūmuose ir dulkėse... Aš turėjau viską numatyti.

Taip mes apsisprendėme ne svyruodami, nors aš ir nutylėjau, kokie lūkesčiai paskatino mane pasirinkti. Nutylėjau iš drovumo ar baimės, kad viešu ma nesuprofanuotų to, kas gal tik man vienai buvo šventa.

Sekmdieniais pabudę mes ilgiau pagulėdavome. Njekur nereikėjo skubintis, malonus buvo lepinimasis patogiose lovose, ir kiekvienas žodis, vje nam ar kitam prašnekus, buvo toks ramus ir nuosirdus. Po pusryčių atsiradavo tuš čias laiko tarpas. Pietų virti man nereikėdavo skubintis, nes viską, kas tik būdavo imana, aš pagamindavau šešta djeni.

Ir štai tokiomis valandomis aš pradėjau pasijgti bažnyčios. Mieste mažai būdavo trjukšmo. Aš visuomet girdėdavau bažnyčios varpus. Jie skambėdavo priekaištingai. Ypač pirmas dūžis atrodydavo skambus. Ar aš ką veikdavau, ar sėdėdavau — jis pasigirdavo netikėtai, patraukdamas save visą mano dėmesį. Tartum būtų koks šaukimas. Aš negalėdavau nuo jo atsitraukti. Tikslai po paskutinio smūgio, kada praėdavo minutė, dvi, trys ir joks garsas nepasijūlomą tarnybą. Miesto patogumai ir pramogos negalėjo atsvėrti prigimties balso, kad užbaigdavo mano svyravimus. Jis savo namus. Aš nebijoju

Lietuvos istorinė medžiaga Rusijoje

„T. B.“ 7 Nr. praneša, kad Rusijoje tebesą kai kurie buv. Tiškevičiaus muziejaus Vilniuje eksponatai. Dalis medžiagos esanti istoriniame muziejuje Maskvoje, kita dalis „Ermitaže“ Leningrade. Eksponatų tarpe esą: Gedimino valdžios ženklas — lazda, Vytauto pulkų vėliavos, Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių kai kurie diplomatiniai aktai, nežino mo užsienio menininko darbo deivų statula, kuri, kaip spėjama, buvusi Vytauto giminėje Karnavėje. Esą ir nemaža lotokios medžiagos. Visos šia suminėtos istorinės relikvijos sudėtos su kitų SSSR tautų pa našiomis vertybėmis. Lietuvos istorinius dokumentus šiuo metu peržiūri SSSR archeologai — Prof. Raudonikis ir Prof. Maculevičius. Lietuvos bolše vikinė valdžia daranti žygius, kad eksponatai būtų perduoti Lietuvos TSR.

Kokių būdu šios brangenybės Lietuvos Respublikos nuosavybė atsirado Rusijoje? Štai trumpas atsakymas:

1851 m. grafas E. Tiškevičius, didelis senienų mylėtojas, sumanė įsteigti Lietuvos kraštotyros muziejų. Po didžiulių jo pastangų, 1852 m. Vilniaus general gubernatoriaus Bibikovas davė leidimą toki muziejui įsteigti. Muziejui buvo paskirta Vilniaus universiteto didžioji salė — aušlė. Menininkai atnaujino jos fi skus ir kitus įrengimus. Grafas Tiškevičius su dideliu užside gimu ėmėsi iniciatyvos rinkti eksponatus. Jam pavyko surinkti 10.000 tomų knygų, šim tus DLK diplomatinį ir kitokių dokumentų, 1400 archeolo gijos eksponatų, daug numiz matikos, ornitologijos ir mine ralogijos dalykų. 1856 me tais muziejus buvo iškilmingai atidarytas. Deja, jo dienos ne buvo labai ilgos. Po 1863 me tų sukilimo Muravjovo įsaky mu beveik visi eksponatai bu vo išgabenti į Rusiją, kur buvo patalpinti Rumiancevo muzie juje Maskvoje, iš kur pateko ir į kitus Rusijos muziejus. Tokių tai būdu paaiškėjo di džiuolė Lietuvos kultūrinį tur tų vagystė, kurią dabar patvir tino ir pati bolševikų spauda. (AL)...

ATRASTI VĖŽIO LIGOS SUKELEJAI

Vokiečių profesorius F. W. Lorenz įrodė, kad vėžio ligą sukelia mikrorganizmas. Sij fonofora polimorfa, kuris su darąs tarpinį mikrorganizmą tarp bakterijų ir virusų. Prof. Lorenz juos vadina metaviru sais. Prof. Lorenz išradęs ir skiepus nuo vėžio ligos.

Taip būtų išspręstas didelis klausimas, kuris žmonijai kan kina jau ilgus metus. Deja, šis klausimas ne taip lengvai sprendžiamas. Jau daug buvo paskelbta tokių atradimų, o vis dėlto jie nepasitvirtino. Todėl ir dėl šio tenka dar su silaikyti ir palaikyti, ką išrys kins ateitis.

AMERIKOS LIETUVIŲ TEATRO KLAUSIMU

„Drauge“ pasisakė akt. J. Palubinskas, kuris sėjlo steig ti ne vieną Čikagos teatrą, bet vieną iš rimčiausių jėgų visos Amerikos Lietuvių dramos tea trą. J. Palubinsko minčiai pritarja St. Pilka. Palubins kas dar laukia H. Kačinsko nuomones. Bet ką žymusis mūsų dramos aktorius bepa sakytų, yra aišku, kad reikia sukurti vieną, bet pajėgų ir gy vybingą Dramos teatrą visai Amerikai. Na, kadangi Čika ga yra pasaulio lietuvių sostinė (už Lietuvos ribų), taj ir teatro buveinė geriausia turė ti Čikagoje.

— Šiomet sueina 500 metų nuo pirmojo Jono Gutenbergo leidinio, atspausdo surinktomis atskiriomis raidėmis. Išradė jas mirė 1466 metais.

Algimantas Pagėgis. ELEGIJOS. 1950 metai. „Sudu va“, Chicago. USA. Aplank kas dail. J. Pautjeniaus. Neį kaina, nei adresas nepažymė tas.

Lietuvos girių MILŽINAI. Lietuvos miškų departamento 30 metų nuo įsikūrimo sukak čiai paminėti leidinys. Reda gavo K. Sčesnulevičius. Išlei do Lietuvos Miškininkų są junga. Čikaga, JAV — 1950 m. Kaina 1 doleris. Knyga gaunama adresu: P. Šilas, 1717 So. Morgan St., Chicago, Illinois, USA.

Gražus leidinys, vertinga knyga, nušviečianti Lietuvos miškų nepriklausomybės, vokiečių ir Sovietų okupacijos laikais. 118 puslapių, knygo-

ČIURLIONIO ANSAMBLIS BAIGĖ SEZONĄ

Čiurlionio vardo ansamblis baigė žiemos sezoną specialiu aktu, kurio metu įteikti garbės diplomai tiems clevelandie čiams, kurie atkvietė ansamb lio dalyvius į Ameriką.

Ansamblis sudomino Ameri kos menadžerius, kurie siekia su juo pastovios sutarties. JA V lietuvių spauda tame mato lietuviams nuostolį. Bet ištik rūjų taip nėra. Juk ansamblio koncertus galėtų lietuvių vi sur lankyti, o ansamblis iš to daug laimėtų, nes gautų geres nes sąlygas dirbti meno dar bą. Iš to būtų tikėtaj didesnė nauda, nes ansamblis plačiau galėtų garsinti lietuvių vardą.

— Simas Miglinas Voikje tijoje išleidžia naują laikraštį „Tremtis“, kurio adresas: (13b) Memmigen, Postfach 2. Kaina Kanadoje 50 ct. mė nesiu.

„PAPARČIO ŽIEDAS“

Tokja tema „Margutis“ lie pos 23 d. Čikagoje, Riverview parke, ruošia vaidinimą, kuris tikisi susilaukti 10 tūkstančių tautiečių.

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ KALBOS VADOVO PRENUMERATORIAMS

Visi, kas prenumeravosi L. K. V. pas mane, prašomi sįs ti kuo greičiau papildomą pre numeratą ir savo patikslintą ad resą. (Kas įmokėjo 2 dol., atsiunčia 1,50; kas įmokėjo 3 dol. — atsiunčia po 50 centų). Galima užsiprenumeruoti ir kas visai dar neužsiprenume ravęs.

P. Štuopis,
104 Wright Ave (Tel. KE 4703). Toronto, 3, Ont.

je yra idėti straipsniai K. Sčesnulevičiaus, A. Rukuižos, J. Kuprionio, M. Jameikio, J. Rukčio ir P. Malvico. Kny ga įliustruota ir gražiai išleis ta.

„VILTIS“ 8 nr. 1950 metų vasaros numeris.

„EGLUTĖ“ 1950 m. gegu žės mėnesio Nr. 5.

„AIDAI“ 6 nr. 1950 m. bir želio mėnesio. Šis numeris la bai rimto turinio. Be ko kita jame idėta: A. Macejnos apie šeimos liamę ir tragiką. Ba lio Sruogos apie dramaturgi jos pradžiodalas ir platį kultū rinę apžvalga; iš poezijos — Nyka Nijlunas ir tt.

Jeį Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

VIRBALL ELECTRIC REG'D

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 JEAN TALON, W, MONTREAL

Auksta kokybė -- zema kaina

Siuntiniai į visus Europos kraštus išskyrus SSRS per US Parcel Post.

Užsakymuose prašoma rašyti AIŠKIAI siuntėjo ir gavėjo adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

STANDARTINIAI PAKIETAI:

Kaina amerikoniškais doleriais			
2 sv. dešros Saliami	Nr. 1	5 sv. kiauš. taukų	Nr. 4
2 sv. kiauš. taukų	\$	2 sv. rūkytų lašinių	\$
2 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	6.10	1 sv. deg. pup. kavos	\$
2 sv. cukraus		1/2 sv. arbatos (Lipton)	5.95
1 sv. džiov. vaisių		3 gab. tualet. muilo	
2 sv. rūkytų lašinių	Nr. 2	1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	Nr. 5
1 sv. kiauš. taukų	\$	1/2 sv. kakao	\$
2 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$	1/2 sv. arbatos (Lipton)	5.85
1 sv. arbatos (Lipton)	5.65	1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	
1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)		2 sv. cukraus	
2 sv. cukraus		1 sv. džiov. vaisių	
2 sv. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	Nr. 3	1/2 sv. sūrio	
1 sv. kakao	\$	2 sv. alyvos (Mazola)	
1/2 sv. arbatos (Lipton)	5.30	1 sv. kiauš. taukų	Nr. 6
1 sv. džiov. vaisių		1 sv. rūkytų lašinių	\$
2 sv. cukraus		1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	\$
2 sv. kiauš. taukų		1 sv. cukraus	4.45
		1 sv. pien. šokolado	

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS JUŠKAITIS

4. KADA GALIMA GAUTI AFMOKAMŲ ATOSTOGŲ? (Atsakymas į P. R. klausimą, Hamilton, Ontario).

Atėjus vasaros atostogų se šitoki pavyzdį. Massey-Har zonui, net keį gerb. skaiyto jai iš įvairių Kanados vietų teį ravosi šiuo aktualiu jiems klausimu. Atsakoma.

Vieno apmokamų atostogų įstatymo, kuris galioja visai Kanadai, nėra. Kiekvienos provincijos parlamentas lei džia savo įstatymus. Dėl ri botos vjetos, neįmanoma iš nagrinėti visos dešimtjės pro vincijų įstatymų. Atsižvelg dam į tą faktą, kad didžiulis skaičius mūsų tautiečių dirba Ontario provincijos jursdik cijoje, jos „The House of Work and Vacation With Pay Act“, pajmtas pagrindu. Kito se provincijose gyvenančiųjų žiniai galima pasakyti, kad ap mokamų atostogų įstatymų es minės normos visose Kanados provincijose mažai kuo skirja si viena nuo kitos.

II Pasaulinio karo metu, 1944 m., priimto įstatymo pa grindiniai nuostatai sako, kad dirbantysis, išdirbęs vienu me tus, turi teisę gauti nemažiau kaip vieną savaitę apmokamų atostogų. Laiką, kada jis tas atostogas gali gauti, nustato dirbantysis, išdirbęs vienus me aglį būti nukeliama toliau, kaip dešimt mėnesių nuo iš dirbtų vienerių metų paba jos.

Už atostogose praleistą sa vaię, darbdavys turi mokėti ne mažiau kaip du procen tus viso ištisų dvylikos mė nesių uždarbio. Ažkesnjam supratimui, pajmisme, kad ir

Dirbantysis gauna atlyginį mą ir už tas dienas, kurias jis nedirba dėl ligos ar su barbdavio sutikimu. Šalia to, jis ga li neatvykti į darbovietę dar vieną darbo dieną kiekvieną mėnesį. Jeigu jis praleidžia daugiau dienų „simuljuoda mas“, jos gali būti įskaitomos i jo atostogų savaitę.

Jeigu dirbantysis pasitraukia iš darbovietės savo noru, neišdirbęs joje pilnų trijų mė nesių, jis negali reikšti jokį pretenzijų į apmokamas atos togas.

Švelninančios aplinkybės yra taikomos dirbančiesiems, kurie yra atleidžiami išdirbė darbovietėje tik trumpą laiką, pav. du mėnesius. Darbdavys tokiu atveju turi įlipinti ap mokamų atostogų ženglų kny gutėje kredito ženklus ne ma žiau, kaip dviejų nuošimčių vertės nuo bendro išmokėto dirbančiam atlyginimo per tuos du mėnesius. Dirbantie siems statybos pramonėje tu ri būti lipinami apmokamų atostogų kredito ženklai ne mažiau dviejų procentų uždar bio vertės už kiekvieną atlygi nimo išmokėjimo dieną.

PASIDARYKIM ATEITI BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudų agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų verti mais statybų paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užsikite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemeunt,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Antradieniais:
7682 Edward St.,
Ville Lasalle, Que.
Tel. TR. 8112.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST. AMherst 0694

(plytelėmis)		5 sv. kiauš. taukų	
1/4 sv. arbatos (Lipton)		5 sv. kviet. miltų	
1 sv. džiov. vaisių		5 sv. cukraus	\$
2 sv. rūkytų lašinių		1 sv. razinkų	
1 sv. kiauš. taukų		1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	6.00
1 sv. ryžių		1/2 sv. arbatos (Lipton)	
5 sv. kviet. miltų			
5 sv. cukraus		5 sv. kiauš. taukų	
1 sv. razinkų		4 v. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	Nr. 10
1 sv. deg. pup. kavos		2 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	7.10
1/2 sv. arbatos (Lipton)			
1 sv. džiov. vaisių		10 sv. kiauš. taukų	Nr. 11
		4 sv. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$
3 sv. kiauš. taukų		18 sv. kiauš. taukų	Nr. 12
5 sv. kviet. miltų			\$
5 sv. cukraus			5.95
2 sv. deg. pup. kavos			
1 sv. razinkų			
1 sv. džiovintų vaisių			

Pagal atskirą kainoraštį ruošiamie INDIVIDUALIUS maisto pakietus.

Teiraukjės dėl siuntų didesniais kiekiais

KITI SIUNTINIAI

Vaistai penicilinas ir kt. Pinigai į visus Europos kraštus. Vakary Vokietiją 100 DM — \$ 22.00.

REIKALAUKITE MŪSŲ KAINORASČIŲ! HONEST AID, REGD

456 West 63rd Street, Chicago 21, Ill. Telefonas Wentwo rth 6-4107.

Pranešimas Hamiltoniečiams

Hamiltono ir paylinkės gyventojų registracijos reikalas.

Hamiltono mieste ir apylinkėse gyvenančių lietuvių surašymo vykdymo Hamiltono mieste suskirstytas rajonais ir paskirti asmenys, kurie organizuoja jų rajonuose gyvenančių lietuvių surašymą:

a. King Str. West-South; A. Grajauskaitė 143, Young Str. East.

b. King Str. East-South; K. Baronas, 31 Spadine Ave. Telef. 59518.

c. King Str. West North; K. Matkevičius, 24 Fife Str. Telef. 5-7314 ir J. Pyragius, 217 John Str. North.

d. King Str. East-North, P. Sakalas, 87 Barnesdale Ave. N.

ir K. Valaitis 35 Wilson Str. e. Tiek Hamilton'o apylinkėse tiek aukščiau suminėtuose miesto rajonuose gyvenančių lietuvių, kurie nebus aplankyti surašinėtojų iki surašymo termino, maloniai prašomi registruotis pas V. Petraiti, 478 Barton Str. East. Telef. 7-0993 (Arena Lunch) Hamilton, Ont.

Surašinėjimas numatomas užbaigti ligi liepos mėn. 15 d.

KLB Hamiltono Apyl. LOK.

SOVIETINIAI OKUPANTAI NAIKINA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

tobulesnio. Čia buvo ir Bronys Raila ir Pulgis Andriusis. Vieni jų buvo pasinešę ne tai, komunistų, ne tai, liaudišką futurizmą, ne tai demokratiją; vienį buvo daugiau pasiduoję „ideologijos vado“ Drazdausko įtakai, kiti ejo atsargiai, tyrė ir nuosirdžiai ieškojo. Jų tarpe buvo ir Bačinskaitė - Salomėja Neris. Tačiau ji ir komuniste nerado atsakymo į savo jaunuoliškai ir karštai statomus klausimus. Ir kai atėjo Sovietų okupacija, Salomėja Neris jau buvo iš komunistų pasitraukusi. Gerokai nusivylusi ir vėl ieškanti naujo kelio — rimto ir prasmingo kelio. Galų gale teigė, kad tada, kai ji gavo valstybės stipendiją už poeziją, ji jau buvo nutraukusi su komunistais. Ji jau buvo nusivylusi, kaip ir kitioms, jos ištirtomis, organizacijomis.

O kad ji buvo komunistų nuomatyta aukla — tai jos, kaip ir ne jos vienos, nelaimė. Ta nelaimė jai buvo didesnė, nes ji pati buvo didesnė už daug ką. Tikrai laiminga būdavo B. Sruogai pasisekė išvengti jos likimo (o, gal, abiejų yra buvęs toks likimas?). Jie poetas Staljinui rašė nukreiptų į

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

dviem mergaitėm arba vedusių porai.

5815 — 7th Ave, Rosemont.

PARDUODAMAS RESTORANAS

Light Lunch, 2021 Bourbonniere Ave, Montreal. Pardavimo priežastis — savininko liga.

Telef. FR 0077.

ISNUOMOJAMAS

Verdune kambarys vienam vyrui arba moteriai. Laisvas naudojimas virtuve.

Teirautis: TR 9735.

TR. 8112

Lankydamišė Ville Lasalle ar vykdamį lietuvių pikniką atsilankykite

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

Iš čia vykstama į lietuvių pikniką!

Siuntinys Nr. 1—\$6.90

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. saliami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarin. (400 g)

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$2.10

B. 20 sv. cukraus—\$3.20

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.60

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.20

Siuntinys Nr. 10—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 14—\$5.80

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaušienos mėsos

2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

4½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 25

E. 10 sv. grynų kiaušinių taukų \$ 4.25

C. I. L. TARNAUTOJAI SIREIKUOJA.

Windsor, Ont. Canadian Industries Limited Windsorio imonės 50 raštinės tarnautojų liepos mėn. 6 d. išėjo į streiką. Vieni tarnautojai yra 240 skyriaus U. A. W. — C. I. O. unijos nariai. Imonė gamina druską ir įvairius chemikalus. Streiko įsivaidžiojo šiuo metu liko be darbo 360 imonės darbininkų, priklausančių prie tos pačios unijos 195 skyriaus. Tuo pačiu imonė buvo priversta sustabdyti druskos kasyklų ir transporto darbus, kadangi streikuojantieji pikietuotdai visi sustabdė žaliavos ir prekių judėjimą.

Streiko priežastis-nereguliarius atlyginimų išmokėjimas. Taj jau trečias streikas šios imonės istorijoje. Paskutinis buvo 1946 metais. Imonės ir unijos vadovybės tariai dėl tolimesnio darbo ir naujos sutarties. Imonė sutiko sumažinti raštinės tarnautojų darbo valandas iš 38¼ į 37½ ir pripažinti senjoriją po 3 mėn., vietoj ankščiau buvusių 6 mėnesių. Imonė savo raštį ne laikinai atidarė Prince Edward Hotelyje.

P. J.

NORI ATVYKTI KANADON

Jauna vedusių pora, neturinti vaikų, gyvenanti Anglijoje, ieško Kanadoje geradarių, kurie parūpintų darbo ir buvo sutartis. Kelionės bei visos kitos išlaidos apsimoka patys. Sutinka dirbti ir ūkyje. Prašoma rašyti šiuo adresu: Jonas Vilkauskas, 124, Vulcan Street, Oldham Lancs, England.

MOMENTO PASTABOS

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

tas yra pats geriausias ir svarbiausias įsivertinimo ir subjektyvaus širdies skausmo, matant, kad kitas pajudina esmę tik susikaldymo rezultatus, vien nėrėdamas iš liūdnokos padėties rasti tiesą išsivyniojantį takelį, nes mūsų visų kadaise eitas bendrasis kelias prasmejo kažkur lengvabūdiškumo pelkėse...

LIETUVININKŲ KLAUSIMU

(Atkelta iš 3 pusl.)

ne tik Mažąją Lietuvą, bet ir pagreitinti pažangą visoje Lietuvoje.

Neužmirškime mes jų!

Kalbėdami ir planuodami šiuo valstybės svarbiu klausimu, pagalvokime ir apie lietuvininkus. Jau dabar įstieškime jiems pagalbos ranką ir padėkime, kiek tai galima yra padaryti.

ATEITIS BE ROPESČŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA.

Geriausią progą apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų įsigyti laiku apsiūrausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY. 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite pilno siuntinio sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

C. 15 sv. grynų kiaušinių taukų \$ 5.40

D. 37 sv. grynų kiaušinių taukų \$ 8.85

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 5.50

B. 5 sv. degintos kavos 5 skard. dėž. \$ 5.80

Siuntinys Nr. 42—\$6.95

2 sv. (be 2 ozs.) sviesto

2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių

2 sv. 3 ozs. kiaušinių taukų

1 sv. 2 ozs. šokolado

1 sv. 2 ozs. cukraus

1 sv. 2 ozs. degintos kavos

Siuntinys Nr. 63—\$9.95

2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių

2 sv. 3 ozs. piln. rieš. sūrio

2 sv. 3 ozs. cukraus

2 sv. 3 ozs. ryžių

2 sv. (be 3 ozs.) k. taukų

2 sv. (be 2 ozs.) margarin.

1 sv. kakavos

1 dėž. (400 gr.) grietinės

MUSU SPORTAS

IŠ ANGLIJOS LIETUVIŲ SPORTINIO GYVENIMO PADANGES.

(Mūsų bendradarbio Anglijoje)

Pereitą kartą buvau pažadėjęs parašyti šį bei tą apie atėjusius sporto klubus.

Stengsiuosi tai atlikti, bet prieš tai tarsiu žodelį apie bendruosius darbus.

Birželio 17 d. prasidėjo krepšinio pirmenybėsmeisterio vardui įsikiškinti. Dalyvauja 5-ijos k-dos: „Kovas“, „Vilnius“, „Briedis“, „Apukas“, „Lituania“. Kiekvienai k-dai žaidžia su kiekviena 2-ias rungtynes: namie ir išvykoje. Laimėtos rungtynės duoda 2 taškus. Daugiausia taškų surinkusį komanda laimi Anglijos lietuvių krepšinio meistrerjo vardą ir D. B. L. Sporto Sąjios pereinamąją taurę, bei D. B. L. Sporto Sąjios dovaną.

Šios pirmenybės tikimasi, ne tik kad išreikš mūsų sportinį gyvenimą, bet važinėjimas į vieną pas kitus (visada su gausiais „šalininkais“) padės suartinti didesnes lietuviškas kolonijas.

Kas laimės šias pirmenybes? Mano manymu — „Kovas“, bet nebūčiau nustebintas, jei „Vilnius“ įkiltų viršun. „Lituania“, taip pat, neatsiliks labai toli.

Na, bet pildysiu savo pasijūdėjimą. D. B. L. Sporto Sąjios šiuo metu turi 8 sporto klubus: 6 veikiančius ir 2 „miegančius“. Palikęs miegančius miegoti, pakalbėsiu apie likusius.

Pradėti, žinoma, reikia nuo vyriausiojo Amžiumi. Tokiu yra, neseniai 2-ju metų gyvavimo sukaktuves šventęs, Manchesterio „Kovas“.

Nepasakosiu apie pirmuosius „Kovo“ metus, nes „NL“ puslapiuose dažnai buvo minimi jo pasiekimai ir veikimas. Antrįjį metą jau nebeatsiekiame pusės pirmųjų pasiekimų. Taj, žaidžiamą, dalyvauja turnyruose, pirmenybėse, bet koks didelis skirtumas! Jei pirmasis metais kiekvienose rungtynėse laimėtose ar pralaimėtose, „Kovas“ pasirodydavo švežias, pilnas jėgų, sportinio kovingumo ir ambicijos, tai šiais metais to viso nebeliko: k-dai įsėjina aikštėn pilna kažkokios ditybės, tikėdamasi rungtynes laimėti savo garsu, bet ne nuosirdžiu darbu, ir nenuostabu, kad daugelis k-du, kurios praėjusiais metais atrodėdavo labai mažytės šalia „Kovo“, šandien „Kovas“ su juo. Iš kitos pusės tenka pripažinti, jog „Kovas“ yra žymiai sustiprėjęs iš techniškosios pusės ir tebėra gražiausią technišką žaidimą rodanti lietuviška k-d Anglijoje. Jei „Kovas“ pajėgs šių metų mūsų pirmenybėse susigrąžinti dalį pirmųjų metų sportinio kovingumo, pasiryžimo laimėti, tai nebūtų staigmena, jei „Kovas“ vėl iškovotų ir gal laimėtų Anglijos krepšinio finalą, „atsiskaitydamas“ su savo didžiausiais priešiniais — amerikiečiais. K-doje šiuo metu žaidžia: G. Glatkauskas, kapitonas, V. Stabačinskas, L. Puzinas, E. Butkus, V. Baleiša, J. Tamoliūnas, K. Dargis, V. Ljškauskas.

„Kovo“ klubas, taip pat garsėja gana stipriais šachmatininkais.

Kurį laiką nebligai reikšęjį stalo tenisistą „pranyko“ iš akiračio. Klubui vadovauja vladysba su pirmjūnku V. Stabačinskiu priekyje.

Sekantį kartą parašysiu apie kitus klubus, o dabar dar tarsiu žodelį apie anglų šandieninį sportinį gyvenimą. Anglija seniai bepergyveno tokius juodus sportinius metus: garsiausias arklų lenktynės su klūtimis — Grand National laimėjo airiškas arklis, kitas pasaulines arklų lenktynes — Derby laimėjo prancūzų arklis, pasaulio sunkaus svorio bokso meistrerjo vardą įgijo rungtynėse Bruce Woodcock pralaimėjo amerikiečiui Lee Savoldui, Vakarų Indijos criketo k-dai pirmą kartą criketo istorijoje laimėjo prieš Angliją, Wimbledon lauko teniso pirmenybėse visi anglų žaidėjai „iškritę“ nepasiekę nė kvartfinalo. Na, o didžiausias smūgis, be paaiškinimų, — nepaprastas Anglijos futbolo k-dos pralaimėjimas Pasaulio Taurės pirmenybėse prieš JAV ir Japoniją ir tuo išskritimas iš pirmenybių. Sutiktam anglų ne neužsiminkite apie tai: jis tik spiaudosi, purto galvą ir atkartoja vieno radio komiko paleistą posakį, girdį, jog teks prašyti Marshaljo plano administratoriaus, kad pagal planą atsijustų Anglijai futbolo lininku.

Viena aišku, jog visi šie sportiniai pralaimėjimai, atrodo, labai pakirs Anglijos sportą.

PADĖKOS

Mums daug padėjusiams: Andriui Raseliui už spintą, šaldytuvą ir kitas dovanas, Juozui Raseliui už drabužius, ir pp. Vizbarams už drabužius ir kt. širdingai dėkojame.

Juzefina ir Stasys Mikalajūnai.

PAIEŠKOJIMAI

— Pajieškau brolių: Feikso, Broniaus ir Leono Druktenių, kurie gyvena Kanadoje. Jie kilę iš Tauragės ap. Eržvilko valsčiaus. Mano antrašas: Stasys Škudžinskas, 910 W. 32 Pl. Chicago, 8, Ill. U. S. A.

— Sinkevicius Leonas, gyvenęs 1282 Crawford Bridge, Verdun, Montreal, P. Q., Canada, pajieško savo giminių: čiu sesers vaikų, Juozo ir Uršulės Darskevičių, kilusių iš Lietuvos, Vilniaus ap. Adutįš kio valsčiaus, Sivickų akimo, apie kuriuos buvo žinių, kad jie esą Vokietijoje. Jei kas apie juos žino, maloniai prado, labai pakirs Anglijos sportą.

Mūsų visų nepriklausomas, visuomenės ir kultūros žurnalas

„NEMUNAS“

todėl visi skaitome. Gyvenam labai reikšmingas dienas, tai kaipgi be žurnalo, kuris sutelkė įžymius kultūrininkus, rašytojus, visuomenininkus ir pasiekia viso pasaulio lietuvius.

„NEMUNAS“ galima užsisakyti visuose įžymiesniuose miestuose pas atstovus. Metams 4,80 dol. „Nemuno“ adresas: 2140 Brick Ave., Scranton, Pa. USA.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

1 sv. pieno miltelių

2 sv. degintos kavos

4 ozs. arbatos

½ sv. šokolado

Siuntinys Nr. 74—\$4.70

1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių

1 sv. 2 ozs. nedeg. kavos

1 sv. 2 ozs. avižinių dribs.

1 sv. 2 ozs. cukraus

1 sv. 2 ozs. pilno rieš. sūr

½ sv. šokolado

1 dėž. (400 g) margarino

1 sv. pieno miltelių

Siuntinys Nr. 77—\$6.90

2 sv. (be 2 ozs.) sviesto

2 sv. (be 2 ozs.) k. taukų

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

1 sv. ryžių

2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių

Siuntinys Nr. 90—\$5.00

1 sv. 2 ozs. kiauš. taukų

1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių

1 sv. 2 ozs. dešros

1 sv. 2 ozs. sūrio

1 sv. 2 ozs. degintos kavos

1 sv. ryžių

Siuntinys Nr. 93—\$6.95

5 sv. degintos kavos

5 sv. kiaušinių taukų

Siuntinys Nr. 94

A. 5½ sv. šokolado \$4.50

B. 8 sv. bičių med. \$4.80

C. 5 sv. kakavos .. \$3.40

E. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60

I. 5½ sv. margar. \$3.50

MONTREAL

MAŽOSIOS LIETUVOS BICIULIŲ DRAUGIJOS STEIGIAMASIS SUSIRINKIMAS.

Liepos mėn. 22 d. (šeštadienį), 8 val vakaro, Montrealy, Park Ave 5550 (YMCA patalpose) kviečiamas Mažosios Lietuvos Biciulių Draugijos steigiamasis susirinkimas.

Visi prijauciantieji šiam kilmiam sumanymui maloniai prašomi kuo skatlingiau dalyvauti. Inicijatoriai.

ZYMOS SVEČIAI LANKE MONTREALI

Praėjusį sekmadienį Montreali aplankė žymūs lietuviai svečiai: visa pp. Yla šeima iš JAV — prof. kun. St. Yla, kacetininkas, vokiečių nacių kalintas drauge su eile lietuvių intelektualų Sturthofo koncentracijos stovykloje ir parvežęs iš ten prof. B. Sruogos paskutinės kūrybos dalykų. Jis Montrealio lietuvių bažnyčioje pasakė labai gražų ir gilios prasmės pamokslą. Drauge lankėsi jo brolis Jonas Yla (iš Čikagos), buvęs „Nepriklausomos Lietuvos“ redaktorius ir vienas jos organizatorių. Abu broliai Ylos viešėjo pas savo brolį montrealietį Ylą, kurio šeima, susilaukus kun. prof. St. Ylos, pakrikštijo savo sūnų.

Šį patį sekmadienį Montreali lankėsi iš JAV muzikas Vytautas Marijošius, pakeliui iš Toronto pasijęs į Montreali brolį Bronių. Jie Montrealio lietuvių bažnyčioje vienas giedojo, kitas vargonavo.

PERMAINOS MONTREALYJE

Ryšium su tulumis Montrealio viršūnų permainomis, ir lietuvių gyvenime laukiamos kaikurios permainos, kuonios jau esančios užbrėžtos ir pradedamos vykdyti.

IDOMIOS VESTUVĖS.

Užpraėjusį šeštadienį buvo gana būdingos vestuvės: susituokė „progresyvus“ tulas J. Kaušyla su viena dipuke. Žinoma, ne pačios vestuvės idomos, bet kad „progresyvis“ J. Kaušyla, kuris yra buvęs vienas iš Montrealio „pirmūnų“, susituokė ne civiliai, bet katalikių bažnyčioje. Šliūbą, kuris buvo įskilmingiausias iš visų tą dieną buvusių, davė katalikų kunigas. Ir fotografas buvo, tiksliai jis pavėlavo pačio šliūbo metu, todėl su kunigu susituokusių pora nebuvo nufotografuota, bet nufotografuota prie altoriaus.

Idomi buvo ir „neuvjazka“ vajių metu. Iškilmingoje poutoje dalyvavo apie 30 asmenų, daugiausia „progresyvių“. Žinoma, nebuvo praleista „agitpropo“ momentas: P. Vilkienė kalbėjo, kad šia proga reikia paaukoti „Liaudies Balsui“. Buvo paskelbta, kad tokio atveju ir „NL“ bus renkamos aukos. Rosemountietis Čekaitis pasisakė, kad „NL“ jis neduosias nė 5 centų, nes tas laikraštis „mums nepakeičiui“. Iš žodžių atsilipti J. Oscila, kad jis Čekaitio žodžius taktas „Liaudies Balsui“ ir jam neduosias nė 5 centų. Kilo nemalonių ginčų, sugadinau aių nuotaką, ir aukos nebuvo renkamos.

Deja, „progresyvieji“ ir šie mos šventę verčia partijos kromeliu.

VAIKŲ IŠKYLA Į VANDREANIŲ

(27 mylios nuo Montrealio) įvyks šį šeštadienį bei sekmadienį. Renkamasi ties Sherbrooke ir Peel gatvių kampu 8 val. ryto punktualiai.

PARDUODAMA.

Savo baldais gali iširengti jaukų kambarį, kuris bus mįgamasis nakčia, o dieną ir vakare — gražus salionas! Už vieną trečdalį kainos, beveik nauja(s): sofka, židynis ir 12 lempų radio. 4232 Fullum St., Ph. C. H. 7879, vakarais nuo 7 v. iki 9 val.

Visuomenei padedant, išlaidos sumažintos iki 1 dol. (vie toj \$ 3.00). Dar neužsirašiusius prašome neatidėliojant tai įvykdyti iki šio penktadienio 12 val. pas S. Naginonį, 5421 Lafond, Tel. FA 3704 (drabo metu) arba klebonijoje.

Patartina pasijmti: dviem dienom maisto, valgymo priemonių, šiltą megztinį, vieną dekl, muilo, rankšluostį ir tt. Vjetoje bus galima maisto pisi pirkti; ten pat bus ir virtuvė. Grįšime į Montreali 7.50, vakaro CPR stotijn.

Vaikus globos Montrealio skautai. S. V. Vyr. Sk. Naginonis, Tuntininkas.

GRAZIAI PAVYKĖS SEKMADIENIO POPIETIS

Liepos 9 d. popietis šiemet buvo pirmas toks sauletas ir gražus. Todėl tos dienos tautiečių atsilankymas už mėsos to buvo labai gausus ir tikrai gražus. Gegužinių vjeto suvažįavo apie 1000, gal, ir daugiau tautiečių, kurie savajinį gaj praleido tą laiką.

Gamtos sąlygose — (sodo, miško ir paupio) praleisti sekmadienio popietį, o taip gi su sūtikti pažįstamų, pasimatyti su didesniu būriu tautiečių atvažįavo daug montrealiečių ir iš JAV: iš įvairių JAV vjetų broliai Ylos — kun. prof. St. Yla, p. Jonas Yla, buvęs „NL“ redaktorius; iš New Yorko — Vincas Kalvelis, Marija Valaitytė, Jurgis Valaitis, Justas Petkevičius, Rajmundas Ošlapis, Antanas Mačionis, Ursulė Kryžanauškenė ir Bronė Spudienė (Brooklyn, jos abi viešėjo pas pp. Stanjūlius); iš Čikagos pp. Paparčių šeima su tėvu Teodoru Paparčiu prišakyje ir pp. Anilių šeima; iš Oglesgy Petro Lapinsko šeima, kurį viešėjo pas švogerį, tremtinį Leoną Grigelį; iš Hamiltono lankėsi Vavi Pranas ir iš Philadelphiajos Ona Damulevičienė, viešėjusi pas pp. Bilevičius; iš Belfordo, Ont., Aldona ir Alojas Briljviciai ir Jonas Locaitis, kurį šokėjams bajaranu pagrojo kelis šokius ir dar žadėjo atvykti sekanti sekmadienį, liepos 16 d. ir vėl pagroti Montrealio šokėjams.

Gegužinės pradžioje ir pertraukų metu buvo duotos rimtos muzikos plokštelės, kurios popiečio subuvimą įvairino ir daugiau įprasmino. Be ko kita, buvo demonstruojamos „Živilės“ plokštelės, kėlusios susidomėjimą.

Tautietis Krauzas perdavė žinias, kad batų fabrikas, kurį jame jis dirba, pageidauja lietuvių darbininkų. Pas p. Krauzą užsiregistravo apie 10 asmenų. Idomu, kad fabriką veda prancūzai, bet darbininkų pageidauja tiksliai lietuvių. Tuo tarpu buvo pageidaujama 5 — 6 darbininkų.

Darbo pasiūlų piknikuose ir daugiau pasitajko.

LANKESI „NL“ REDAKCIJOJE.

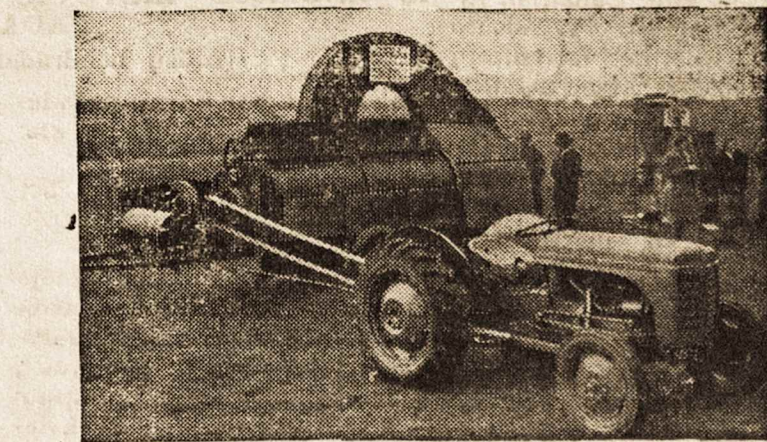
Svečiai iš JAV, New Yorko: Vincas Kalvelis, Marija Valaitytė, dr. Jurg. Valaitis, dr. J. Petkevičius (prof. Petkevičiaus sūnus), Rejmundas Ošlapis ir inž. Ant. Mačionis lankėsi „NL“ redakcijoje ir vieni apsimokėjo prenumeratas, kiti naujai užsisakė „Nepriklausomą Lietuvą“.

Taipgi lankėsi B. Spudienė ir U. Kryžanauškenė, kurios „NL“ įteikė aukų.

ATEINANČIO SEKMADIENIO GEGUŽINĖ

Kaip ir praėjusį sekmadienį, popietinis montrealiečių subvimas prasideda antrą valandą po pietų.

Informuojama, kad dabar jau žymiai pagerintas susisiekimas su piknikų vjeta, nes au-

Britai sukonstruavo naują žolei džiovintoją. Čia matome Tiltman Laboratoriją, Ltd., konstrukcijos džiovintoją lai ke demonstravimo Redhill Aerodrome, Surrey, Anglijoje.

Persitvarkė rezistencijos organai

Birželio 30 dieną tremtyje persitvarkė VLIKo Vykdomoji Taryba. Pirmininku liko prel. kun. Mykolas Krupavičius, užsienų tarnybos vedėjas — J. Brazaitis, informacijos tarnybos — p. Šidlauskas, finansų tarnybos — prof. Kaminskas, lietuviybės išlaikymo tarnybos — J. Makauskis.

Dr. Jasaitis išvykstant į JAV, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vedimas taip pat bus per tvarkytas.

VLIKo užsienų skyrių vedęs Vac. Sidzikauskas, po šio

VLIKo persitvarkymo, išvyko į Ameriką.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizavimas paliktas prel. M. Krupavičiaus žinioje.

NETEISETI PLB RINKIMAI PANAIKINTI

Prancūzų zonoje įvyko Pasaulio Liet. Ben-menės rinkimai, kurie tačiau užprotestuoti, kaip neteisėti. Bylą įštirus pasirodė, kad jie buvo tikrai neteisėti, todėl panaikinti ir paskirti kiti, kurie turėjo įvykti liepos 8 d. Apie juos žinių dar negauta.

KOLORADOS VABALŲ KOMEDIJA

Vokietijoje apie 1936 metus pasirodė piktas bulvių kenkėjas, vadinamas Kolorados vabalu. Todėl Lietuvon buvo už draustas vokiškų bulvių importas, nes buvo bijoma, kad su bulvėmis bus įgabentas ir tas kenkėjas.

Laisvoji Vokietija tačiau sugebėjo su Kolorados vabalu kovoti.

Dabar gi, rytinėje Vokietijoje išgalėjus komunistam, pajiro tvarka, išgalėjo betvarkė, — todėl nepaprastai išsiplėtė Kolorados vabalas, kuris labai naikina bulvių derlių.

Tai... Sovietai sugalvojo dėl to kaltinti, žinoma, Ameriką. Net oficiali nota įteikta ir apskaičiuota, kiek tų vabalų Amerika įgabens: Blandenburgo provincijon, girdi, įgabenta 273.830 vabalų. Meklenburgo — 103.850, Tiuringijon — 9.297.

Amerika Sovietams nurodė, kad Vokietijoje Kolorados va-

tobusų kompanija padidino kursuojančių autobusų skaičių ir, be to, duoda specialius autobusus, kurie veža vykstančius į piknikų vjetą. Jau praėjusį sekmadienį iš gegužinės kursavo specialūs autobusai, kurie gegužinės dalyvams vežė iš klemofarmos, kurios soė vyksta gegužinė.

Papildomų autobusai vaikščios nuo Willingtono tramvajaus Lasalle bulvaru ir ligi piknikų vietos nuo 1 iki 3 valandos po pietų ir nuo 6 iki 9 valandos vakaro.

MIELI AMALGAMEITIEČIAI!

40 darbo valandų savaitėje, apmokamos atostogos, ir baigimas prie senatvės pensijai, tai vis pasėka mūsų organizacijos ir lankymo mūsų pačių susirinkimui. Jei mes praityje pasirodėme ištermimui ir unijistiniui susipratę, tai nemenkiau tai yra reikalinga ir šiuo metu, nes ne vien, kad dar daugiau atsietume, bet kad neprarastume ir jau atsietų vaisių.

Tad visi, priklausą 242 lokalui, į susirinkimą, kuris įvyks š. m. liepos mėn. 19 d. Montrealio Jomt Board namuose — Clarke Street, 2020. 242 lok. Valdyba.

SPORTININKŲ DĖMESIUI

Šį penktadienį, liepos 14 d., 8 val. vakaro punktualiai Nord Branch YMCA, 5550 Park Ave, įvyks krepšinio treniruotė. Sportininkai prašomi atsilankyti.

„NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI“ AUKOJO:

W. Ship, Montr. \$ 3.50
V. Kalvelis, Brooklyn \$ 1.10
T. Papartis, Chicago \$ 2.25

TORONTO

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ AKCIJOS CENTRAS

Liepos mėn. 1 — 2 dienomis Toronto įvykęs katalikiškų organizacijų suvažiavimo įšrinktas Katalikų Akcijos Centras: kun. dr. J. Gutauskas, P. Vilotis, J. Kralikauskas, M. Dervinis ir A. Bajorinas; rev. kom.: Vyt. Krikščūnas, Balys Sakalauskas ir Ant. Saulis.

Katalikių Moterų Draugijos Centras: dr. A. Užupienė, P. Žymantienė, ir E. Jakubėnaitė; rev. kom.: A. Šapokienė, Z. Daugvainienė ir P. Valiūšytė.

Ateitininkų centro valdyba: K. Asoklis, Vyt. Aušrotas, S. Čepas, S. Jonaitytė, A. Juozapavičius, S. Vanagaitė, J. Žiūraitis, rev. kom.: K. Matkevčius, P. Vilotis, P. Žymantienė.

Iš JAV atvykęs prof. Pakštas susirinkimui padarė šių dienų gyvenimo apžvalgą bei įvertinimą. (kor.)

NEDUATAS LEIDIMAS ALUI PARDAVINĖTI KLEBONLOJE.

Du kartus Toronto angliškoje spaudoje buvo idėti apmokami skelbimai, kad 941 Dundas Street West patalpose prašomas leidimas alui pardavinėti vyrams ir moterims. Tie skelbimai iki šiol nebuvo atšaukti nei mūsų, nei kitataučių spaudoje.

Š. m. birželio 27 d. Ontario Likerio Komisija, kurios kompetencijoje yra išdavimas leidimų pardavinėti svaiginančių gėrimus, turėjo savo posėdį. Komisija, apsvarsčiusi paduotus prašymus, 5 besąlygiškai atmetė ir 80-ties prašymų atžvilgiu susilaikė nuo galutinio sprendimo. Patenkinimų prašymų sąrašą nerandama leidimo 941 Dundas Street West patalpos.

NAUJAS PRANCŪZIJOS KABINETAS

Prancūzijos kabineta sudarė Rene Pleven ir parlamente gavo 373 prieš 185 pasitikėjimą. Socialistai pareiškė, kad jie Pleveno kabinetą įeina.

Laisvosios Italijos profesijos sąjungos nutarė palaikyti Jungtinių Tautų pagalbos Korėjai rezolucijas.

Kinijos laikraštis „New China Daily News“ buvo komunistų uždarytas už tai, kad parašė, jog Korėjos respublika užpuolė šiaurinės Korėjos komunistai. Laikraštis buvo priverstas parašyti, kad visas yra atvirkščiai, tada vėl jam leista įšeiti.

Žemutinės Saksonijos komunistinio režimo ministerio pirminko Kopf sūnus pabėgo į Vakarinę Vokietiją.

Grotewohl su Cyrankevičium pasirašė sienų sutartį — Odefio ir Neissės upėmis. Vakarij ir tai pareiškė, kad šie neturi teisės tokios sutarties pasirašyti, nes tai gali padaryti tiksliai tautos konferencija.

Rugpjūčio 3 d. šaukiamas Europos Tarybos sesija.

GEGUŽINĖ ST. CATHARINES, ONT.

Norintieji linksmai praleisti sekmadienio popietę ir susitįkę savo artimuosius bei pažįstamus atsigaivinti įvairiais gėrimais, o jaunimas pasijokti grojant orkestrui ant medinės platformos bei pasikalbėti medžių paunksmėje, vykite į St. Catharines, kur KLB St. Catharines Apylinkės komitetas ruošia gegužinę pikniką, kuris įvyks liepos mėn. 16 d. 2 val. p. p. West St. Catharines Rykert Ave Mr. Frank Ross (tel. 2-4062) ūkyje.

Vykti St. Paul Str. — Pelham Str. — Rykert Ave iki Burch Rd. Pasukus kairėn, pirmas ūkis dešinėje.

K. L. B. St. Catharines Apylinkės Komitetas.

ZURNALISTAS Z. UMBRAZONAS ATVYKO KANADON

Birželio pabaigoje Kanadon atvyko į Toronto mjestę apsigyveno žurnalistas Z. Umbrazonas, ilgesnį laiką išgyvenęs Paryžiuje, kur buvo oficialiai akredituotas prie prancūzų valdžios spaudos korespondentu ir atstovavo laisvąjį lietuvių spaudą, jos tarpe ir „Nepriklausomą Lietuvą“. Turėdamas Paryžiuje akredituoties užsienio korespondentus skyrta teises ir galimybes, Z. Umbrazonas dalyvavo daugelyje vjdaus ir tarptautinio pobūdžio konferencijų, plačiai išvažinėjo visą Prancūziją, dalyvavo Jungtinių Tautų III-oje Sesijoje — Paryžiuje, iš arčiau stebėjo kunskuliuojantį pokario politinį gyvenimą.

AREŠTAI GATVEJE

Korėjos karo pasekmės pasijreškia ir Toronto. Paskutini savaitgalį komunistai sušaukė mitingą Spadinos gatvėje ir pasisakė prieš Jungtinių Tautų intervenciją Korėjos kare. Tų demagogų iššokkiniai turėjo pasekmes. Aplinkinių namų savininkai ir gyventojai nusisukdė trūkšmų gatvėje. Pravažiuojantieji automašinomis buvo nepatenkinti susisiekimo trukdymu. Spontaniškai pasijreškė gyventojų pasipiktinimas raudonaisiais. Iškiesta policija kalbėtojus vjetoje areštavo. Nusivežė ir jų garsiakalbį, kuriam operuoti neturėta leidimo. Sužinojus policijos nuovadoje raudonųjų kalbėtojų pavardes, jie buvo paleisti.

R. C. M. P. — federaliniai saugumo organai — yra sudarę Kanados komunistų sąrašus, kad paskelbus karo stovį, juos galima būtų suimti ir internuoti. Kiek teko patirti, tuose sąrašuose figuruoja ir kai kurios lietuviškos pavardės iš Toronto.

Jonas Juškaitis.

JŪROS SKAUTŲ GEGUŽINĖ

Liepos mėn. 16 d. (sekmadienį) p. B. Pošiaus sodyboje prie Lake Simcoe (1½ mylios nuo Churchi miestelio) Toronto jūros skautai rengia gegužinę — pikniką.

Graži vjetovė, puikų muziką, gajvus ežero vanduo, pasiplaukiojimas įrklinėmis ir motorinėmis valtims sužavės ir patenkins visus.

Autobusai išvyks nuo liet. bažnyčios: I mas — 12.15 val., II mas 13.00 val., III mas — 13.30 val. Esant blogam orui, gegužinė įvyks sekanti sekmadienį, (t. y. liepos 23 d.). Br.

DIDELE IR LINKSMA LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ GEGUŽINĖ

įvyks šeštadienį, liepos 22 d. 7 val. vakare, Oakvilėje, tenai, kur buvo Joninių pirmoji gegužinė šiemet ir kur vykdavo gegužinės pernai gražiame miškelyje. Vjetos gražumo ne reikia ajškinti — visi tą žino.

Šokėjų dėmesijai — platforma šokiams padidinta, išvakuota. Bus gera muzika. Bįrželio 22 dienos vakarą ir nakį praleisti kviečiame gajvnančiame ir kvepiančiame miškelyje.

Autobusai įšeina nuo Dundas W ir Manning Ave. kampo (Balių valgyklos). Pirmas autobusas įšeina 5:30 po pietų, antras 6 val. ir trečias 7 val. vakaro.

Prašome visus. Rengėjai.

PASTABA. Jei dėl lietaus gegužinė negalėtų įvykti šeštadienį, tada gegužinė įvyks sekmadienį, liepos 23 d. po 12 val. po pietų.